

Daannatuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Iyyaasu hayk'k'eeddawaappe guyiyaan itti uray Israa'eeliyaa Kaaletsanaw denddibeenna. Hewaa gaasuwaan asaa giduwaan ittuu ittuwaananne yuushshuwaan de'iyaa gadiyaanna oletiyaawaanne alagga s'oossaw goyniyaawaan S'oossaw de'iyaa amanetussaa pac'iseeddino. Daannatuwaa Mas'aafay odiyaawe ha maaraa d'ayeedda asaa S'oossaa k'ofaan kaaletsiyaa S'oossan dooreteedda asatuwaa gidiyaawaa bessee. Ha mas'aafay Kanaane oyketeedda wodiyaappe doommiide, kaatii kaatetiyyaa kawutetsay ek'k'ana gakkanaw de'iyaa taariketuwaa oykeedda; he wodii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan higgii baynna wode. Ha taarikii «Daannatuwaa» geetettiyyaa mino asatuu ootseeddawaa bessino. Ha daannatuwaappe dariyaa baggatu ola gadaawatuwaa. Untuntuppe k'ay loytsi eretteeddawe, Aa minotetsay shemppuwaa 13-16 gakkanaw s'aafetteedda Samssoona geetettiyyaa asaa. Ha mas'aafaappe nuuni demmiyaa wolk'k'aama timirttiyyaa, Israa'eeliyaa asaa de'u tumu de'uwwaa gidiyaawe untunttu S'oossaw ammanettiide de'eedda keeshshaana gidiyaawaa. Untunttu aw ammanettennan is's'iyaa wode, ubbaa gedekka untunttu bolla bashshay yee. Hewaappekka k'ay aad'd'iyaa harabay de'ee; hewenne Asay S'oossaw ammanettennan is's'eedda gaasuwaan untunttu bolla bashshay

gakkoopekka, untunttu nagaraa paas'iide
simmeedda wode ubbaan, S'oossay untuntta
ashshanaw giigi utteeddawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Iyyaasu Hayk'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa
1:1–2:10

Israa'eeliyaa Daannatuwaa *2:11–16:31*

Amanuwaanne Amanuwaa Oosuwaa Wogaa
Bayetsaa *17:1–21:25*

Iyyaasu Hayk'k'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa

(1:1–2:10)

*Yihudaanne Simoona Zaretuu
Adooni-Beezek'a Oletiide Oyk'k'eeddino*

¹ Iyyaasu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, «Kanaane gadiyaa asaa olanaw nu zaratuwaappe koyrottiide kesanawe oonee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda.

² Med'inaa Goday, «Yihudaa zaratuu koyrottiide kesino. Taani gadiyaa untunttu kushiyan aat-saade immaad» yaageedda.

³ Yihudaa Asay barenttu dabbotuwaaw, Simoona zeretsaa, «Nuuni Kanaanetuwaana olettana mala, nuuna shaakkina gakteedda sa'aa nuunanna denddite. Hewaappe guyyiyaan, hinttentta shaakkina gakteedda sa'aa hinttenana ittippe baana» yaageedda. Simoona zaratuunne Yihudaa zaratuu olaw ittippe beeddino.

⁴ Med'inaa Goday Kanaanetuwaanne Parzzetuwaaw untunttu kushiyan aatsiide immeedda;

Bezeek'a geetettiyaa kataman tammu sha"a asaa wod'eeddino.

⁵ Bezeek'a kataman Adooni-Beezek'a demmiide, aanana oletteeddino; Kanaanetuwaanne Parzzetuwaa s'ooneeddino.

⁶ Adooni-Beezek'i bak'ateeddawaa yederssi oyk'k'iide, Aa kushiya wogga birad'd'etuwaanne Aa gediya wogga birad'd'etuwa k'ans's'eeddino.

⁷ Adooni-Beezek'i, «Kushiya wogga birad'd'etuwaanne gediya wogga birad'd'etuwa taani c'iggeeda laappun tammu kaatetuu ta masoofiyaappe laaletteeda suuppaa mas'iide miino. Taani untuntu ootseeddawaadan, S'oossay taana ootseedda» yaageeda. Aa Yersaalame ahina, yaan hayk'k'eedda.

Yihudaa Zaretuu Yersaalamenne Kebroone Oy'k'eeddino

⁸ Yihudaa Asay Yersaalame olettiide oyk'k'eedda; asaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeeda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay gezziyaan, Neegeeba mela biittaaninne gad'an de'iyaa Kanaanetuwa olaaw beedda.

¹⁰ Kase K'iriyaati-Arbbaa'a geetettiyaa Kebroone kataman de'iyaa Kanaanetuwa oleeddino; Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyaa yaratuwaa s'ooneeddino.

Otini'eeli Dabiira Katamaa Oy'k'eedda (Iya. 15:13-19)

¹¹ Hewaappe dendiide Yihudaa Asay Dabiira geetettiyaa kataman de'iyaa asaa olaaw beedda. Dabiira katamay kase K'iriyaati-Sefera geetettee.

¹² Kaaleebi, «K'iriyaaati-Sefera olettiide oyk'k'iyaa uraw taani ta naatto Aakiso immana» yaageedda.

¹³ Kaaleeba ishaa teefa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'eedda; Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda.

¹⁴ Aakisa Otini'eela geliyaa wode, I aawuu iziw gadiyaa immanaadan woosana mala, Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayya koyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁵ Iza, «Taw woytuwaa imma. Neeni kase taw immeedda gadii darii mela biittaa gideedda diraw, haatsaa pulottotuwaa taw immaarikkii» yaa-gaaddu. Kaaleebi killi pulottuwaakka hirkki pulottuwaakka iziw immeedda.

Yihudaa Zaretuunne Biiniyaama Zaretuu S'ooneeddino

¹⁶ Muse bolluwaa zaratuu K'eenati Yihudaa asaana Zambbaa Katamaa geetettiyaa Yaarikko katamaappe denddeeddino; Araada geetettiyaa katamaappe gedissa baggana, Neegeeban de'iyaa Yihudaa mela biittaa beeddino; yaan Amaaleek'atuwaana utteeddino.

¹⁷ Yihudaa Asay Simoona asaana ittippe biide, S'afaata geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaane-tuwaa s'ooneedda; katamaa ubbaa d'aysseedda. Hewaa diraw Horima* yaagiide suntseeddino.

¹⁸ Yihudaa Asay gujjiidekka Gaaza, Ask'k'aloonanne Ek'iroona katamatuwaa untunttu yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaanakka oyk'k'eedda.

* **1:17 Horima:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ubbaanna d'aysseedda» yaagiyaawaa.

¹⁹ Med'inaa Goday Yihudaa asaana de'iyaa diraw, gezze gadiyaa untunttu laatteeddino; shin dembbaa gadiyaa asatoo birataappe oosetteedda olaa paraa gaaretuu de'iyaa diraw, Yihudaa Asay untuntta yederssanaw danddayibeenna.

²⁰ Muse geeddawaadan, Kebroone katamaa Kaaleebaw immeeddino; Kaaleebi Anaak'e zariyaa gidiyaa heezzu yaratuwaa yederssiide kesseedda.

²¹ Shin Biiniyaama zaratuu Yersaalamen de'iyaa Yaabusatuwaa yederssibeykkino; yaatina, Yaabusawaanatu Biiniyaama zaratuwaanna hachche gakkanaw Yersaalamen ittippe de'iino.

*Efreemanne Minaase Zaretuu
Beetele S'ooniide Oyk'k'eeddino*

²²⁻²³ Yoosefo naanatuwaa, Efreemanne Minaase zaratuu k'ay Beetele katamaa bollan woraajjeeddino. Kase he katamay Looza geetettee. Woraajjiyaa wode Med'inaa Goday untunttunna de'ee. Yoosefo zaratuu Beetele katamaa s'omoosiyaa asatuwaa kiitteeddino,

²⁴ untunttu katamaappe kesiyaa itti bitaniyaa demmiide, «Katamaa giddo waan gelanaw danddayettinto nuuna bessoope, nuuni new keekana» yaageeddino.

²⁵ I untuntta besseedda; kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan mushereetseeddino; shin he bitaniyaanne Aa soo asaa ubbaa ashsheddinno.

²⁶ Guyyeppe he bitanii Hiitetuwaa gadiyaa biide, yaan katamaa kees's'eedda; Looza yaagiide

suntseedda; hachche gakkanaw he katamay he suntsan s'eesettee.

Israa'eeliyaa Asatuu Biittaaappe Yederssibeenna Asatuwaa

²⁷ Minaase zaratuu Beetishaana, Taa'inaaka, Doora, Yibila'aamanne Magido kata-matuwaaninne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaan de'iyaa asatuwaa kessiide yederssanaw danddaybbeykkino. Yaatina, Kanaanetuu yaan de'uwaa miniseeddino.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaanetuwaa barenttu wolk'k'an oosisseed-dino; shin untuntta ubbaanna gadiyaappe kessiide yederssibeykkino.

²⁹ Efireema zaratuukka Gezeera geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaanetuwaa kessiide yeder-ssibeykkino; yaatina, Kanaane asatuu yaan unt-tunttunna ittippe de'eeddino.

³⁰ Zaabiloona zaratuu K'itiroona katamaaninne Naahilaala kataman de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaanetuu yaan unt-tunttunna ittippe de'eeddino. Shin Zaabiloona zaratuu untunttu barenttu wolk'k'an oosissed-dino.

³¹ Aaseera zaratuukka Aakkon, Sidoonan, Ahilaaban, Akiziiban, Helbban, Afeek'anne Rahooban de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino.

³² Kanaanetuu kesenan aggeeda diraw, Aaseera zaratuu untunttunna yaan ittippe de'eeddino.

³³ Niftaaleema zaratuukka Beeti-Shemesha katamaaninne Beeti-Anaata kataman de'iyaa

asatuwaa kessiide yederssibeykkino; shin Kanaanetuwaana yaan ittippe de'eeddino. Beeti-Shemeshanne Beeti-Anaata katamaa asatuwaa barenttoo wolk'k'an oosisseeddino.

³⁴ Amoorawaanatu Daana zeretsaa pude gezziyaw yedersseeddino; untunttu duge dembba gadiyaa wod'd'ennaadan te'eeddino.

³⁵ Amoorawaanatu Hereesa Deriyaaninne Ayaaloonanne Sha'albbiima geetettiyaa katamatuwaan de'uwaa miniseeddino; shin Efiremanne Minaase zaratuu min minniide biide, barenttoo wolk'k'an oosisseeddino.

³⁶ Amoorawaanatuwaa gadiyaa zaway Selaa'a matan de'iyaa Akirabiima geetettiyaa pudetsaappe doommiide, huup'issa bagga pinuwaa gakkee.

2

Med'inaa Godaa Kiitanchchay Bookima Beedda

¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay Gelggelappe Bookima biide, Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Taani hinttentta Gibs'eppe kessaad; beni hinttenttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda gadiyaa hinttentta gelissaad. Hinttentta hawaadan yaagaad; «Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa ubbakka mentsikke,

² hinttenttu ha gadiyaan de'iyaa asatuwaana k'aalaa c'aak'uwaa geloppite; untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite» yaagaad; shin hinttenttu taw azazettibeykkita. Ayaw hawaadan haneedditee?

3 Hewaa diraw, taani untunttu, hinttenttu sintsaappe yederssikke; untunttu hinttenttoo morkke gidanawaa; untunttu s'oossatuukka hinttenttoo p'ire gidana yaagay» yaageedda.

4 Med'inaa Godaa kiitanchchay hewaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw haasayeedda wode, Asay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeedda.

5 Yaatiide he sa'aa Bookima* yaagiide suntseedda; hewaan Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda.

Iyyaasu Hayk'k'uwaa

6 Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa yeddeeddawaappe guyyiyaan, Asay ittuu ittuu barena shaakkina gakkiiyaa gadiyaa akkanaw beedda.

7 Iyyaasu de'uwaan de'eedda laytsaa ubbaan Asay Med'inaa Godaw ootseedda; I hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw ootseedda wolk'k'aama oosuwaa ubbaa be'eedda c'imatuwaa wode ubbaan Med'inaa Godaw ootsiyaawaa aggibeenna.

8 Med'inaa Godaa k'oomay, Neewe na'aa Iyyaasu, laytsay s'eetanne tammuwaa gidina hayk'k'eedda;

9 Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan, Timinaati-Seraaha giyaa saan de'iyaa Aa laata gadiyaan moogeeddino.

10 He yeletaa ubbay hayk'k'i bare mayzzan gakketteeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa

* **2:5** *Bookima:* Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Yeekkiyaawantta» giyaawaa. **2:9** Iya. 19:49-50

woy Israa'eeliyaa asaw I ootseeddawaa ubbaa erenna hara yeletay denddeedda.

Israa'eeliyaa Daannatuwaa (2:11–16:31)

Israa'eeliyaa Asay S'oossaw Goynniyaawaa Aggi Basheedda

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Ba'aala geetettiyyaa eek'atoo goynneeddino.

¹² Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda Med'inaa Godaa, barenttu mayza aawotuwwaa S'oossaa aggi basheeddino; barenttu yuushshuwaan de'iyaa asatuwaa eek'atuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino; hewan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino.

¹³ K'ay Aa aggi bashiide, Ba'aalawunne Asttaa-rootaw goynneeddino.

¹⁴ Yaatina, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; bonk'k'iyaawanttu bonk'k'anaadan untuntta bessi basheedda; untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkketoo untuntta aatsiide immeedda. Yaatina, untunttu barenttu morkkatuwaanna ek'ettanaw danddayibeykkino.

¹⁵ Untunttu olettanaw kesseedda wode ubbaan, Med'inaa Goday kase untunttoo c'aak'k'eeddawaadan untunttu s'oonettana mala, I untunttu bolla denddeedda. Yaatina, untunttu loytsi waayetseeddino.

¹⁶ Yaatina, Med'inaa Goday daannatuwaa untunttoo dentseedda; untunttu Israa'eeliyaa asaa bonk'k'eeddawanttu kushiyaappe ashsheeddino.

17 Shin Israa'eeliyaa Asay pirddiyaa daannatoo azazettibeena; untunttu Med'inaa Godaw ammanettennan is's'eeddino; hara s'oossatuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino. Untunttu aawotuu hametteedda ogiyaappe ellekka guyye simmeeddino; untunttu mayza aawotuu S'oossaw azazetteeddawaadan, untunttu azazettibeykkino.

18 Med'inaa Goday untunttoo pirddiyaa daannatuwaa dentseedda wode awudenne I he pirdiyaa daannatuwaana ittippe gideedda; he daannay de'uwaan de'eedda laytsaa ubbaan untunttu morkkatuwaa kushiyaappe untuntta ashsheeda. Ayaw gooppe, uk'k'unnaynne tuggay darina, untunttu waassiyaawaa sisiide, Med'inaa Goday untunttoo k'aretteedda.

19 Shin pirddiyaa daannay hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Asay guyye simmiide, kase untunttu aawotuu ootseedda iitaappe aad'd'eedda iitaa ootseeddino; untunttu hara s'oossatuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino; barenttu iita oosuwaanne desha ogiyaa aggenaan is's'eeddino.

20 Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ha Asay taani untunttu mayza aawaatoo geleedda c'aak'uwa mentseedda dirawunne taw azazettenan is's'eedda diraw,

21 hachcheppe doommina, Iyyaasu hayk'k'eedda wode biittaa bollan atteeda gade asatuwaappe ittuwaanne taani untunttu sintsaappe yederssaade kessikke.

22 Ha Israa'eeliyaa Asay kase barenttu mayza

aawotuwaadan ta ogiyaa kaallintto, woy kaallennentto paac'c'anaw, Med'inaa Goday he atteeda gade asatuwaan go'ettana» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday he gade asatuu kesenan gam'anaadan ootseedda. I untuntta ellekka yederssiide kessibeenna; Iyyaasuwwukka untuntta aatsiide immibeenna.

3

Biittaa Bollappe Yederssetennan Atteeda Asatuwaa

¹ Kase Kanaan ay ollaanne olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa asaa paac'c'ana mala, Med'inaa Goday ha asatuwaa ashsheeda.

² I hewaa ootseeddawe, hawaappe kase olaa olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa yeletaa olettiyaa hiillaa tamarissanaassa.

³ He asatuu oona oonee gooppe, ichcheshu Piliss's'eema katamatuwaa mooddiyaa asatuwaa, Kanaanetuwaa ubbaa, Sidoona katamaa asatuwaanne Ba'aali-Hermmoone geetettiyyaa deriyaappe doommiide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw Libaanoosa Deriyan de'iyaa Hiiwetuwaa.

⁴ Med'inaa Goday Muse baggana kase Israa'eeliyaa mayza asaa aawaatoo immeedda azazuwaa untunttu azazettintto azazettenentto paac'issanaw untuntta ashsheeda.

⁵ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Kanaanetuwaana, Hiiwetuwana, Amoooretuwana, Parzzetuwaana, Hiitetuwaananne Yaabuusatuwaana ittippe de'eedda.

⁶ Unttuntu mac'c'a naanaa barenttoo akkeeddino; barenttu mac'c'a naanaakka unttuntu atuma naanaatoo immeeddino. Yaatiide unttuntu s'oossatoo goynneeddino.

Otini'eela

⁷ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Unttuntu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogiide, Ba'aalanne Asheero geetettiyyaa s'oossatoo goynneeddino.

⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma kushiyan unttunta aatsiide immeedda; unttuntu aw hosppun laytsaa moodetteeddino.

⁹ Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, unttunta ashshiyaa uraa kiitteedda; ikka Kaaleeba teefa ishaa K'anaaza na'aa Otini'eela geetettee.

¹⁰ Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'ina, I Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda. Olaa olettanaw beedda; Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma aw aatsiide immeedda; Kushaani-Rish"ataymma s'ooneedda.

¹¹ Yaatina, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda. Hewaappe guyyiyaan, K'anaaza na'ay Otini'eeli hayk'k'eedda.

Ehuuda

¹² Israa'eeliyaa Asay zaaretsiidekka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Med'inaa Godaa sintsan unttuntu iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday Moo'aabe Kaatiyaa

Egilooni Israa'eeliyaa bollan wolk'k'aamanaadan ootseedda.

¹³ Egilooni Amoonatuwaanne Amaaleek'atuwaa barekko shiishshi biide, Israa'eeliyaa asaa olettiide s'ooneedda; Zambbaa Katamaa geetettiyyaa Iyaarkko katamaa oyk'k'eedda.

¹⁴ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw tammanne hosppun laytsaa moodetteedda.

¹⁵ Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, untuntta ashshiyaa uraa kiit-teedda; ikka Biiniyaama zariyaappe Geera na'aa Ehuuda geetettee; I haddirssa kushiyan oot-siyaa asaa. Israa'eeliyaa Asay Ehuuda Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonakko giiraana kiitteedda.

¹⁶ Ehuudi laa"u baggana k'aratteedda itti wad'aa gideedda mashshaa barew giigisseedda; ushechcha miyyiyaa baggana bare mayuwaa giddon danc'c'eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw giiraa akki afiide immeedda. Egilooni loytsi orddo asaa.

¹⁸ Ehuudi giiraa kaatiyaw immeeddawaappe guyyiyaan, giiraa tookkiide beedda asatuwaa moyzseedda.

¹⁹ Shin Ehuudi Gelggala matan de'iyaa masetteedda shuchchatuwaa matappe Egiloonakko guyye simmi biide, «Kaatiyaw, taani new s'uuriyaabay de'ee» yaageedda.

Kaatii, «C'o"u ga!» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Aa naagiyaawanttu ubbay kare ke-seeddino.

20 He wode kaatii pook'iyaan de'iyaa itti kifiliyaan barekka utti de'ishin, Ehuudi aakko shiik'iide, «S'oossay new kiitteeddabay de'ee» yaageedda. Kaatii bare utteedda sa'aappe ek'k'eedda;

21 Ehuudi bare haddirssa kushiya yeddiide, ushechcha bagga miyiyaappe mashshaa shoddiide, kaatiyaw uluwaan dirgintsi aggeeda.

22 Yaatina, mashshaw tuutii attennaan ulo giddo gelina, handday kammeedda. Ehuudi mashshaa kaatiyaa uluwaappe shoddibeenna diraw, zokkiyaanna kantsi keseedda.

23 Hewaappe guyyiyaan Ehuudi kare kesiide, pook'iyaan de'iyaa kifiliyaa penggiyaa gorddiide, Aa bolla k'ulppedda.

24 I bidiggowaappe guyyiyaan, k'oomatuu yiide, penggii gorddetteeddawaa be'eeddino; giddo kifiliyaan urk'k'a sheeshshaw uttennan aggena yaagiide k'oppeeddino.

25 Unttuntu naagu pokkana gakkanaw loytsi naageeddino. Shin kaatii penggiyaa dooyennan is's'ina, k'ulppiyaa akkiide penggiyaa dooyeeddino; barenttu goday hayk'k'iidde, wuyggiyaan kunddeeddawaa be'eeddino.

26 Unttuntu naagiidde gam'i de'ishshin, Ehuudi kessi akkiide, masetteedda shuchchatuwaa aad'd'iidde, Sa'iira giyaa sa'aa bak'atteedda.

27 Efireema gezziyaa gakkeedda wode, Israa'eeliyaa Asay olaw shiik'anaadan malakataa punneedda; Asay Aa kaalliide, yaappe duge wod'd'eedda.

28 Unttunta, «Taana kaallite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttenttu morkkatuwaa,

Moo'aabatuwaa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda. Aa kaalliide wod'd'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaa sa'atuwaa oyk'k'eeddino; Moo'aabe asaappe itti uraynne hewaana aad'd'enaaddan te"eeddino.

²⁹ He wode Moo'aabe asaappe tammu sha"a gidiyaa dooretteedda mino olanchchatuwaa wod'eeddino; itti asaynne kessi akki attibeena.

³⁰ He gallassi Moo'aabe Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; yaatina biittay hosppun tammu laytsaa woppaa demmeedda.

Shamggaara

³¹ Ehuudappe guyyiyaan, Anaata na'ay Shamggaari denddeedda; Piliss's'eema asaappe usuppun s'eetuwa booraa laaggiyaa dok'uwaan wod'iide, Israa'eeliyaa asaa ashsheeda.

4

Dibooronne Baaraak'a

¹ Ehuudi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaret-siidekka iitabaa ootseedda.

² Hewaa diraw, Med'inaa Goday Has'ooraa geetettiyaa kataman kaateteedda Kanaane Kaatiyaa Yaabinayyaw untuntta aatsiide immeedda; Aa olanchchatuwaa gadaawu Sisaari Deriya-Harosheeta-Hagoyiima geetettiyaa kataman de'ee.

³ Yaabinayya birataappe oosetteedda uddup-pun s'eetu paraa gaaretuu de'iyaa dirawunne I Israa'eeliyaa asaa k'areti baynnan laatamu laytsaa uk'k'unneedda diraw, untunttu maaduwa demmanaw Med'inaa Godaakko waasseeddino.

⁴ He wode Laappidoota machchata Diboora, timbbitiyaa odiyaanna Israa'eeliyaa biittan pird-diyaa daannatto.

⁵ Diboora Efireema gezziyaan, Raama katamaappenne Beetele katamaappe gidduwaan de'iyaa Diboori Zambbaa garssan uttaade pirddaw; Israa'eeliyaa Asay bare yewuwaa pirdissanaw iikko yee.

⁶ Itti gallassi Deboora Abino'aama na'aa Baaraak'a Nifttaaleema gadiyaan de'iyaa K'eedesha katamaappe kiittaade s'eesissaaddu; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagiide azazee; «Nifttaaleema zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe tammu sha"a asaa akkaade, Taaboora Deriyaa ba.

⁷ Taani Yaabina olanchchatuwaa gadaaway Sisaari paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaa akkiide, K'iishoona Shaafaan neenana olaa gaketanaw yaanaadan ootsana; taani new Aa aatsaade immana» yaagee» yaagaaddu.

⁸ Yaatina, Baaraak'i, «Neeni taananna booppe, taani baana; shin neeni taananna baana d'ayooppe, taanikka biikke» yaageedda.

⁹ Aa, «Eeno, taani neenana baana; shin Med'inaa Goday Sisaara mac'c'a asaa kushiyan aatsiide immiyaa diraw, he buussay new bonchcho gidenna» yaagaaddu. Deboora denddaade, Baaraak'ana K'eedesha baaddu.

¹⁰ Baaraak'i Nifttaaleemanne Zaabiloona zeretsaa K'eedesha s'eesina, tammu sha"a Asay Aa kaalliide kesseedda; Diboorakka aanana baaddu.

¹¹ He wode Hebeera geetettiyaa itti bitanii de'ee; I K'eena asaa; I Muse bolluwaa Hobaaba yara. I

hara K'eenatuwaappe shaakettiide, K'edeeshakko shiik'iide, Za'inaaniiman de'iyaa wolaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda.

¹² Abino'aama na'ay Baaraak'i Taaboora Deriyaa beeddawaa Sisaari siseedda wode,

¹³ birataappe oosetteedda bare udduppun s'eetu paraa gaaretuwaanne barenana de'iyaa asaa ubbaa s'eesiiside, Harosheeta-Hagooyiimappe K'iishoona Shaafaa shiishsheedda.

¹⁴ Yaatina, Diboora Baaraak'a, «Dendda! Hachche Med'inaa Goday ne kushiyan Sisaara aatsiide immiyaa gallassaa. Be'a, Med'inaa Goday neeppe sintsiatiide beedda» yaagaaddu. Hewaappe guyye Baaraak'i tammu sha'a asaa kaaletsiide, Taaboora Deriyaappe wod'd'eedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Sisaara, Aa paraa gaaretuwaa ubbaanne Aa olanchchatuwaa ubbaa k'ara mashshaan Baaraak'a sintsaappe bak'atisseedda. Yaatina, Sisaari bare paraa gaariyaappe wod'd'iide, gediyaan bak'ateedda.

¹⁶ Baaraak'i he paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaa Harosheeta-Hagooyiima gakkanaw yedersseedda. Sisaara olanchchatuu ubbay k'ara mashshaan hayk'k'eeddino; itti asayenne attibeena.

¹⁷ He wode Has'ooraa Kaatiyaa Yaabini K'eena Hebeera golle asaana saro de'ee. Hewaa diraw, Sisaari gediyaan bak'atiide, K'eena Hebeera machchatti Yaa'eeli dunkkaaniyaa gakeedda.

¹⁸ Yaa'eela Sisaara mokkanaw kesaade, «Ta godaw, gela; haa gela; yayyoppa» yaagaaddu.

Dunkkaaniyaa iikko gelina, Aa bare bullukkuwan kammaaddu.

¹⁹ Sisaari, «Taana saammee; ushiyaa guutsa haatsaa immaarikkii» yaageedda. Maatsaa tigiya miishshaa pokaade ushshaaddu; yaataade zaaraadde kammaaddu.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan I izo, «Dunkkaaniyaa penggiyaan ee"a. Ayi Asay yiide, «Hawaan Asay de'ii?» yaagiide oochchooppe, «Baawa» ga» yaageedda.

²¹ Sisaari loytsi daabureedda diraw, gem"ishshuwaa pannureedda. Hebeera machchata Yaa'eela madooshaanne dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaaliyaa akkaade, loddan aakko shiik'aaddu; shiik'aade d'ogiyaa shikaaliyaa haytsa kariyaan essaade, martteeluwaan d'ishaade, biittaanna sikkina, Sisaari hayk'k'eedda.

²² Baaraak'i Sisaara koyiidde yiina, Yaa'eela Aa mokkanaw kare kesaade, «Haaya; neeni koyyiyaa bitaniyaa taani neena bessana» yaagaaddu. Izina dunkkaaniyaa giddo geliide, Sisaara haytsa kariyaan d'oguu gelina, Aa anhay sa'aan giseed-dawaa be'eedda.

²³ He gallassi S'oossay Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina s'oonanaadan ootseedda.

²⁴ Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina bolla min minniide biide, wurssetsan Aa d'aysseedda.

5

Dibooranne Baaraak'a Yetsaa

¹ He gallassi Dibooranne Abino'aama na'ay
Baaraak'i ha yetsaa yes's'eeddino.

² «Israa'eeliyaa asaa
kaaletsyaawanttu kaaletseedda diraw,
Asaykka dosiide,
bare huup'iyaa aatsiide immeedda diraw,
Med'inaa Godaa galatite!

³ «Hinttenttoo kaatetoo, hawaa sisite!
Hinttenttoo deriyaa mooddiaawanttoo,
hayzitte!
Taani Med'inaa Godaw yes's'ana.
Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw
galataa yetsaa yes's'ana.

⁴ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni Se'iira Deriyaappe denddeedda wode,
Neeni Eedooma biittaappe kesseedda wode,
biittay k'aas's'eedda.
Saluwaappe iray bukkeedda;
ee, haatsay shaaretuwaappe duge
soosoteedda.

⁵ Med'inaa Godaa sintsan deretuu k'aas's'eeddino;
Haray attina, Siinaa Deriikka Med'inaa Godaa
Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan kokkoreedda.

⁶ «Anaata na'aa Shamggaana wodenne,
Yaa'eela wode c'aanaa mehiyaa laaggiyaa,
zal"anchchatuu he biittaana aad'd'ibeykkino.
Ogiyaanna biyaawanttukka ogiyaa aggiide,
loossuwaana beeddino.

⁷ Israa'eeliyaa katamatuu Asay de'enna sa'aa
gideeddino.

Taan Diboora, taan Israa'eeliyaa asaw,
aatto gidaade denddana gakkanaw ooninne
attibeena.

8 Israa'eeliyaa Asay allaga s'oossatuwaa
dooredda wode,
gadiyaan olay denddeedda.

Oytamu sha"a Israa'eeliyaa olanchchatuwaa gid-
duwaan
itti gondallii woy itti toori beettibeenna.

9 Ta wozanay Israa'eeliyaa ola gadaawatuwaana
de'ee.

Asaa giddon dosiide barentta aatsiide im-
meeddawanttuna de'ee.

Med'inaa Godaa galatite!

10 Hinttenttoo, bootsa haretuwaa toggiyaawantto,
Hinttenttoo, gilaasiyaa bollan uteeddawant-
too,
ogiyaanna hamettiyaawanttoo,
hawaa sisite!

11 Haatsaa ollatuwaa matan shiik'eedda
yetsanchchatuwaa yetsaa sisite.

Unttuntu Med'inaa Goday s'illotetsaa
oosuwaabaa yes's'iino;
k'ay Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'illotetsaa
oosuwaabaa yes's'iino.

«Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa asay
katamaa geliyaa penggetuwaakko duge
wod'd'eedda.

12 Dibooree! Beegotta! Beegotta!
Beegotta! Beegottaade mazimuriyaa yes's'a.

Baaraak'a, dendda!

Neenoo, Abino'aama na'aw, ne omooduwaa
akkaade ya.

- 13 «Hewaappe guyyiyaan, atteeda asatuu
kaappatuwaakko duge wod'd'eeddino.
Med'inaa Godaa asatuu olettanaw giigiide
Diboorikko yeeddino.
- 14 Amaaleek'a zaratuu beni de'eedda sa'aan
de'iyaa,
Efireema asatuu yeeddino.
K'ay Biiniyaama asatuu untuntta kaalleeddino.
Kaappatuu Maakira zaratuwaappenne,
Ola gadaawatuu Zaabiloona zaratuwaappe duge
wod'd'eeddino.
- 15 Yisaakoora kaappatuu Diboorina yeeddino;
ee, Yisaakoora asayenne Baaraak'ikka yeedda;
untunttu Aa geeduwaa kaalliide, zanggaaraa
geleeddino.
Shin Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,
yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.
- 16 Untunttu ayaw atteeddinoo?
Dorssatuwaa heemmiyaawanttu imbbilittaa
sisanaw atteedinooyye?
Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,
yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.
- 17 Gala'aade asatuu Yorddaanoosa shaafaappe
hefintsan atteeddino.
Daana zaratuu markkabatuu matan atteed-
dino.
Aaseera zaratuu barenttu de'iyaa sa'aan,
Meeditiraane Abbaa lank'k'iyaan atteeddino.
- 18 Zaabiloona zaratuu barenttu shemppuwaa
hayk'k'oo aatsiide immeedda asatuwaa.
Nifttaaleema zaratuukka untunttuwaadan
ola dembban barenttu shemppuwaa aatsi-
ide immeeddino.

- 19 Kaatetuu yiide, Magido pulttotuwaa matan
de'iyaa Taa'inaakan oletteeddino.
He Kanaane kaatetuu yaan olettiide,
omooddanaw ayaa biraanne dem-
mibeeykkino.
- 20 Saluwaan de'iyaa s'oolinttetuukka oletteed-
dino.
Barenttu yuuyiyaa yuushshan untunttu
Sisaarana oletteeddino.
- 21 K'iishoona Shaafay, benippe,
erettedda K'iishoona Shaafay kuntsiide,
he kaatetuwaa shokiide afeedda.
Ta shemppattee, simmi minna;
sintsaw gaallifa.
- 22 Hewaappe guyyiyaan, paraa asatuu
andaraasetiidde yeeddino.
Paratuu barenttu kottiyaan gadiyaa giiris-
seeddino.
- 23 Med'inaa Godaa kiitanchchay,
«Merooza shek'k'ite!
Yan de'iyaa asaa iissiide shek'k'ite!
Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaw
ek'k'anaw yibeykkino.
Aa wolk'k'aama morkkatuwaanna olettanaw ke-
sibeykkino» yaageedda.
- 24 «K'eena Hebeera machchata
Yaa'eela mac'c'a asaa ubbaappe anjjet-
teedaano gidu.
Dunkkaane gidдон de'iyaa mac'c'a asaa
ubbaappe iza anjjettedano gidu.
- 25 Sisaari izo haatsaa oochchina,
maatsaa aw immaaddu.
Lo"o k'arabbaan me"eedda maatsaa ahaadu.

26 Itti kushiya yeddaade dunkkaaniyaa
shikaaliyaa,
ushechcha kushiyan oosanchchatuwaa mart-
teeluwaa oyk'k'aaddu.

Sisaara huup'iyaan d'ogaaddu;
haytsa kariyaana kantsa kessaaddu.

27 Yaatina, I bolk'k'u giide kunddeedda.
I he izi gediya matan
bolk'k'u giide kunddeedda.
He kunddeedda sa'aan hayk'k'eedda.

28 Sisaara daaya maskkootiyaanna s'eellaaddu.
«Ta na'aa paraa gaarii ayaw gam"eedee?
Paratuu elleelliidde ayaw simmibeykkino?»
yaagaadde oochchaaddu.

29 Izi aad'd'eeda eranchcha mac'c'a asatuu Izi
ooshaa zaareeddino.
Shin iza bare k'ofaan zaara zaaraadekka
hawaadan yaagaaddu;

30 Unttuntu omoodiide shaakkiyaawaa demmen-
naan aggikkino.
Itti itti olanchchaa itti itti woy laa"u laa"u
wodoratuu gakkennan aggikkino.

Sisaaraw unttuntu lo"iyaa mayuwaa immana;
k'ay tawukka k'ood'iyaan s'aas'anaw,
s'ilifiyaan alleek'k'ettiide lo"iyaa mayotuwaa
unttuntu ahana yaagaaddu.

31 «Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu ubbay
hewaadan hayk'k'iino!
Shin ne siik'atuu guura doliyaa awaadan
p'oolino;
away bare wolk'k'aan kesiyaawaadan»
yaageeddino.

Hewaappe guyyiyaan, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda.

6

Geedoona

¹ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiide iitabaa ootseedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday untuntta Miidiyaama asaw aatiide immeedda. Laappun laytsaa untuntta mooddeeddino.

² Midiyaama Asay Israa'eeliyaa asaa bolla minneedda; Israa'eeliyaa Asay untuntuppe attanaw deriyaa bollan k'osettiyaasaa, gonggoluwaaanne geessuwaa giigisseedda.

³ Israa'eeliyaa Asay katsaa zereedda wode ubbaan, Miidiyaama Asay Amaaleek'a asaananne away doliyaa bagga gadiyaan de'iyaa asaana yiide untuntta oliino.

⁴ Untunttu he gadiyaan dunkkaaniide, Gaaza katamaa gakkanaw, gadiyaa ubbaa bollan doleeddabaa d'ayssino; dorssaa, mehiyaanne hariyaa laaggiide afiyaa diraw, Israa'eeliyaa asaw ayaanne ashshikkino.

⁵ Barenttu mehiyaanne barenttu dunkkaaniyaa akkiide, boolii yiyaawaadan c'orattiide yiino; untunttanne untunttu gaalotuwaa paydanaw dand-dayetenna; untunttu yiidde gadiyaa bayzzino.

⁶ Israa'eeliyaa Asay Miidiyaama asaa gaasuwaan kawusheedda; yaatiide maaduwa demmanaw Med'inaa Godaakko waasseedda.

⁷ Miidiyaama asaa gaasuwaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaakko waasseedda wode,

⁸ Med'inaa Goday untunttukko itti timbbitiyaa odiyaawaa kiitteedda. Timbbitiyaa odiyaawe untuntta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe taani hinttentta kessaad.

⁹ Taani hinttentta Gibs'e asaa kushiyaappenne uk'k'unniyaa asaa ubbaa kushiyaappe ashshaad; hinttenttu sintsaappekka uk'k'unniyaa asaa yederssaade, untunttu gadiyaa hinttenttoo immaad.

¹⁰ Yaataade taani hinttentta, «Taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaattenne; hinttenttu untunttu gadiyaa laatteedda Amoorawaanatuwaa s'oossatoo goynnoppite» yaagaadde odaad. Shin hinttenttu ta k'aalaa sisennan is's'eeddita» yaagee» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Oofira giyaa saan de'iyaa Abi'eezera yaraa Yo'aasha wolaa garssan utteedda. He wode Yo'aasha na'ay Geedooni Midiyaama asaappe k'osettanaw woyniyaa eessaa gum"iyaasan zarggaa bukkee.

¹² Hewan Med'inaa Godaa kiitanchchay aw beettiide, «Laa nenoo, mino olanchchaw, Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda.

¹³ Geedooni Aa, «Hay ta godaw! Med'inaa Goday nuunanna de'iyawaa gidoope, ha metuu ubbay yaatina nuuna ayaw gakkedee? Nu aawotuu, «Med'inaa Goday nuuna Gibs'e gadiyaappe kesseedda» yaagiide nuw odeedda malalissiyaa Aa oosotuu ubbay hak'an de'iinoo? Shin ha"i Med'inaa Goday nuuna mule aggiide, Miidiyaama asaw aatsiide immeedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday aakko simmiide, «New de'iyaa wolk'k'an baade, Israa'eeliyaa asaa Miidiyaama asaa kushiyaappe ashsha. Be'a, neena kiittiyaawe taana» yaageedda.

¹⁵ Geedooni, «Abeet Med'inaa Godaw, taani Israa'eeliyaa asaa waataade ashshoo? Ta yaray Minaase zaratuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa; taanikka ta aawuwaa soo asaa ubbaappe guutsa» yaagiide zaareedda.

¹⁶ Med'inaa Goday, «Tumuppe taani neenana gidana; itti asaa shoc'iyawaadan, neeni Miidiyaama asaa shoc'aade s'oonana» yaageedda.

¹⁷ Geedooni, «Neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, taananna haasayiyaawe neeni tumuppe S'oossaa gidiyaawaa taani erana mala, malaataa taana bessa.

¹⁸ Taani guyye simma baade, new immiyaawaa ahana gakkanaw, hayyanaa hawaappe booppa» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Neeni simmana gakkanaw, taani hawaan naagana» yaageedda.

¹⁹ Geedooni bare soo geliide, bolttibolтта deeshsha maraa shukkiide katseedda; itti tammu kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaa akkiide, irshshuwaa yeggennaan ukitsaa uukkeedda. Ashuwaa masoofiyan wotsiide, c'abbaa keriyaan tigeedda; ubbaakka akkiide afiide, wolaa garssan utteedda S'oossaa kiitanchchaw shiishsheedda.

²⁰ S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ashuwaanne irshshuu gelibeenna ukitsaa akkaade, ha shuchchaa bolla wotsa; c'abbaakka Aa bolla

tiga» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Geedooni hewaadan ootseedda.

²¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay bare kushiyan oyk'k'eedda s'am"aa s'eeran ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa bochcheedda; tamay shuchchaa giddoppe kesiide, ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa meedda; hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa sintsaappe geemmeedda.

²² Geedooni be'eeddawe Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa akeekseedda wode, «Aayye ana! Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaw, taani Med'inaa Godaa kiitanchchaa ta ayfiyaan be'aaddi!» yaageedda.

²³ Shin Med'inaa Goday, «Saruu new gido! Yayy-oppa! Hayk'k'akka» yaageedda.

²⁴ Geedooni Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan giigissiide, he sa'aa Med'inaa Goday Saro S'oossaa yaagiide suntseedda. He yarshshiyaa sa'ay Abi'eezera yaratuwaassa gidiyaa Oofiran hachche gakkanaw ek'k'iide de'ee.

²⁵ He gallassi k'amma Med'inaa Goday Geedoona, «Ne aawuwaa booraa laa'entsuwaa, layt-say laappuna giddeeddawaa akka. Ne aawuu Ba'aala geetettiiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa kola; Aa gas'aan de'iyaa Asheero geetettiiyaa mac'c'a s'oossatuu misiliyaakka k'ans's'ereetsaa yegga.

²⁶ Ha deriyaa huup'iyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa loytsaade giigissa; hewaappe guyyiyaan, neeni k'ans's'ereetseedda Asheero geetettiiyaa s'oossatuu misiliyaa k'oo'uwaa eetsaade, laa'entso

booraa ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade yarshsha» yaageedda.

²⁷ Geedooni bare k'oomatuwaappe tammatuwaa akkiide, Med'inaa Goday aw odeeddawaadan ootseedda. Shin I bare aawuwaa soo asawunne kataman de'iyaa asaw yayyeedda diraw, hewaa gallassan ootsiyaawaa aggiide k'amman ootseedda.

²⁸ Wontta guuran katamaa Asay denddeedda wode, Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaanne Aa lank'k'iyaan de'iyaa Asheeri misilii k'ans's'ettiide wod'd'eeddawaa be'eedda. K'ay untunttu yarshshiyaa sa'ay giigeeddawaanne Aa bolla laa'entso booray yarshshetteeddawaa be'eeddino.

²⁹ Barenttu gidдон, «Laa hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino. Untunttu yuuyyi yuuyyiide oochchiide, hewaa ootseeddawe Yo'aasha na'aa Geedoona gidiyaawaa ereeddino.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan katamaa Asay Yo'aasha, «Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa koleedda dirawunne Aa lank'k'iyaan de'iyaa Asheeri misiliyaa k'ans's'eretsiide yeggeedda diraw, nuuni Aa wod'ana mala, ne na'aa haa kessa» yaageedda.

³¹ Yo'aashi bare bollan denddeedda asaa ub-baa, «Hinttenttu Ba'aalaw mootettiitee? Woy hinttenttu Aa ashshanaw abakkaatee? Hinttenttu giddoppe aw mootettiyaa uray de'oppe, sa'ay wonttanaw I hayk'k'o! Ba'aali s'oossaa gidoppe, bare yarshshiyaa sa'aa koleeddawaana I barew mootetto» yaageedda.

³² Yaatina, he gallassi Yo'aashi, «Koletteeddawe aw yarshshiyaa sa'aa gideedda diraw, aanana Ba'aali mootetto» yaagiide Geedoona suntsaa Yeruba'aala giide suntseedda.

³³ Hewaappe guyyiyaan, Miidiyaama gadiyaa asay, Amaaleek'a gadiyaa asaynne away doliyaa bagga gadiyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, Yord-daanoosa Shaafaa pinneeddino; Iziraa'eela giyaa wombban dunkkaaneeddino.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Geedoona bolla wod'd'eedda; Abi'eezera yara gidiyaa Asay ubbay barena kaallana mala, untuntta s'eesanaw malakataa punneedda.

³⁵ Minaase zaratuwaa ubbaw asaa kiittiide, barena kaallana mala untunttakka s'eesisseedda. K'ay Aaseera zaretoo, Zaabiloona zaretoonne Nifttaaleema zaretoo asaa kiittina, untunttukka aanana olaa baanaw keseeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Geedooni S'oossaa, «Taani Israa'eeliyaa asaa ashshana mala, neeni taana dooreeddawaa taw odeeddawaa gidoope,

³⁷ be'a, zarggaa bukkiyaa uddumaan dorssaa agoozaa taani wotsana; ketterssay he dorssaa agoozaa s'alaalan de'ina, biittaa ubbay mela gidoope, neeni odeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa neeni ta kushiyan ashshanawaa taani erana» yaageedda.

³⁸ I geeddawaadan haneedda. Wonttetsa gallassi guura guuraanna denddiide, dorssaa agoozaa gum"eedda wode, itti kuyis'aaro gidiyaa haatsay aappe kesseedda.

³⁹ Yaatina, Geedooni k'aykka S'oossaa, «Hayanaa

hank'k'ettoppa! Taani neena gujjaadekka itti gede oochchay; dorssaa agoozaa bolla hara malaataa bessanaadan taani neena oochchay. Ha"i k'ay dorssaa agoozay mela gidina, biittay irs's'iide kettersattanaadan udaarikkii» yaageedda.

⁴⁰ He gallassi k'amma S'oossay he malaataa ootseedda. Wonttetsa gallassi guura dorssaa agoozaa mela gidina, biittaa ubbay irs's'iide kettersattedda.

7

Geedooni Miidiyaamatuwaa S'ooneedda

¹ Yeruba'aala geetettiyaa Geedooninne aanana de'iyaa Asay ubbay wontta guuran denddi biide, Harooda geetettiyaa pulattiya matan dunkkaaneedda. Miidiyaama gade asatuukka hinttutuppe huup'issa baggana Moore geetettiyaa de'iyaa matan de'iyaa wombbaa giddon dunkkaaneeddino.

² Med'inaa Goday Geedoonaa hawaadan yaageedda; «Miidiyaama asaa taani hinttenttu kushiyan aatsaade immanaw, neenana de'iyaa Asay dareedda; Israa'eeliyaa asay, «Nu wolk'k'an atteeddo» giide ta bolla c'EEK'ETTenna mala, Midiyaama asaa taani untunttoo aatsaade immikke.

³ Hewaa diraw, ha"i asaw, «Yashshan kokkoriyaa Asay ooninne de'oppe, Gala'aade Deriyaappe simmiide, guyye bare soo bare soo bo» yaagaadde awaaya» yaageedda. Yaatina, laatamanne laa"u sha"a Asay guyye simmeedda; tammu sha"a Asay atteedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Geedoona, «Ha"ikka Asay dareedda. Neeni untuntta duge haatsaw afa; taani untuntta new yaan shaakkana. Taani, «Hawee neenana bo» giyaawe neenana bo; taani, «Hawee neenana booppo» giyaawe booppo» yaageedda.

⁵ Yaatina, Geedooni asaa haatsaakko afeedda. Med'inaa Goday Geedoona, «Ha asaa giddoppe gulbbatiide haatsaa ushiyaawanttanne, kanaadan haatsaa ins's'arssan labac'i labac'i ootsiide ushiyaawantta shaakka» yaageedda.

⁶ Barenttu kushiyan haatsaa kop'p'etiide labac'i ootsiide usheeddawanttu paydu heezzu s'eeta; shin atteedawanttu ubbay haatsaa ushanaw gulb-bateeddino.

⁷ Med'inaa Goday Geedoona, «Barenttu kushiyan haatsaa ek'uwaan kop'p'etiide labac'i ootseedda heezzu s'eetu asatuwaan taani hinttentta ashshana; Miidiyaama asatuwaa hinttenttoo aatsaade immana. Shin atteeda Asay ubbay bare soo bare soo simmo» yaageedda.

⁸ Yaatina, Geedooni asatuwaa shink'k'aanne malakataa akkeedda heezzu s'eetu asatuwaa barenana ashshiide, yenkko asaa ubbaa untunttu soo untunttu soo yeddeedda. Ha ubbabay haniyaa wode, Miidiyaama olanchchatuu untuttuppe hirkki bagganna wombbaan dunkkaaniide utteeddino.

⁹ He gallassi k'amman Med'inaa Goday Geedoona, «Taani new aatsaade immeedda diraw, denddaade untunttu dunkkaaneedda sa'aan untunttunna olaa gaketta.

¹⁰ Neeni baade olanaw yayyooppe, ne k'oomaa Puura akkaade, untunttu dunkkaaneedda sa'aa

duge baade,

¹¹ untunttu giyaawaa sisa. Hewaappe guyyiyaan, neeni untuntta olanaw minnana» yaageedda.

Geedooninne Aa k'oomay Puuri, Midiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa gas'aan naagiyaa olanchchatuwaakko beeddino.

¹² He wode booliyaadan c'oratteedda Miidiyaama asay, Amaaleek'a asayne away doliyaa baggana de'iyaa Asay ubbay wombbaa giddon dunkkaaniide utteeddino. Untuttu gaalotuu abbaa doonaan de'iyaa shafiyaadan paydanaw danddayetennawantta.

¹³ Geedooni yaa gakkiiyaa wode, itti bitanii bare akumeteedda akumuwaa bare laggiyaw odee; «Sisa, taani akumuwaa akumetaad. Itti bangga ukitsay gondoretiiidde, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yeedda. Gakkiide dunkkaaniyaa dom"eedda; dunkkaanii aad'd'i wod'd'iide mic'etteedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyye Aa laggii zaariide, «Hewe Israa'eeliyaa Yo'aasha na'aa Geedoona mashshaappe attina, harabaa gidenna. S'oossay Miidiyaamanne Midiyaamatuwaanna de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa Geedoonaw aatsiide immeedda» yaageedda.

¹⁵ Geedooni he odeedda akumuwaanne akumuwaa birshshetsaa siseedda wode, gulbbatiide S'oossaw goynneedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu dunkkaaneedda sa'aa guyye simmiide, «Denddite! Med'inaa Goday Miidiyaama olanchchatuwaa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda!» yaageedda.

¹⁶ Heezzu s'eetu asatuwaa heezzu c'itan shaak-keedda; untunttoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti malakkataanne gidдон ees's'iyaa s'omppii de'iyaa itti itti s'aaruwaa immeedda.

¹⁷ Unttunta, «Taakko haa s'eelliide, taani oot-siyaawaa ootsite. Taani unttuntu dunkkaaneedda sa'aa mataa g akkaade ootsiyaawaadan, hinttentukka ootsite.

¹⁸ Taaninne taananna de'iyaa wanttu ubbatuu malakataa punniyaa wode, hinttentukka unttuntu dunkkaaneedda sa'aa yuuyyi aad'd'iide, hinttentu malakataa punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw!» yaagiide waassite» yaageedda.

¹⁹ K'ammaw gidдо gishuwaa gidanaw guutsa attide'ishin, naagiyaa olanchchatuu laametteed-dawaappe guyyiyaan, Geedooninne aanana de'iyaa s'eetu asatuu biide, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa mata g akkiide barenttu malakataa punneeddino; barenttu oyk'k'eedda s'aaruwaa ubbaakka mentseeddino.

²⁰ Hara baggana de'iyaa laa"u c'itatuukka barenttu malakataa punniide, s'aarotuwaakka mentseeddino; haddirssa kushiyan ees's'iyaa s'omppiyaa, ushechcha kushiyan malakataa oyk'k'iide punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw mashshaan oletteetto!» yaagiide waasseeddino.

²¹ Asay ubbay Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yuushshuwaan bare sa'aan sa'aan ek'k'ide'ishin, Miidiyaama olanchchatuu ubbay waassiidde bak'attedino.

²² Geedoonaa Asay heezzu s'eetu malakataa punneedda wode, morkkatuwaa olanchchatuu

barenttu mashshaan ittuu ittuwaa wod'anaadan Med'inaa Goday ootseedda; yaatina, atteeda olanchchatuu S'ireerakko simmiide, Beetishiis'a geetettiyaa katamaa gakkanaw, hewaappekka aad'd'iidde, S'abaata matan de'iyaa Aabeeli-Mahoola gakkanaw bak'attedino.

²³ Hewaappe guyyiyaan Geedooni, Niftaaleema zariyaappe, Aaseera zariyaappenne Minaase zaratuwaa ubbaappe Israa'eeliyaa asaa s'eesiide shiishshina, untunttu Miidiyaamatuwaa yedersseeddino.

²⁴ Efireema gezziyaan de'iyaa asaa ubbaakko Geedooni asaa kiittiide, «Miidiyaama asaa olanaw duge wod'd'ite; Beetibaana gakkanaw de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwaa untuttuppe kasetiide oyk'k'ite» yaageedda. Hewaappe guyye Efireema Asay ubbay s'eegetti shiik'iide, Beetibaara gakkanaw Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwaa oyk'k'eedda.

²⁵ Oreebanne Za'eeba geetettiyaa Miidiyaamatuwaa kaappatuwaa laa"uwaa omoodeeddino; Oreeba Oreeba Zaallaa giyaa saan wod'eeddino; Za'eeba k'ay Za'eeba Woynniyaa Gum"iyaa sa'aa giyaa sa'aan wod'eeddino. Hewaappe guyyenna atteeda Miidiyaamatuwaa yederssiidde, Oreeba k'ood'iyaanne Za'eeba k'ood'iyaa muuc'eeddino; untunttu guuggetuwaa Geedoonakko aheeddino. He wode Geedooni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'eedda.

*Miidiyaamatuu Wurssetsa S'oonuwaa
S'oonetteeddino*

¹ Hewaappe guyyiyaan, Efireema Asay Geedoona, «Miidiyaamatuwaa olanaw baadde nuuna ayaw s'eesabeykkii? Nuuna ayaw hawaadan oot-saaddii?» yaagiide loytsi palumetteeddino.

² Shin Geedooni zaariide, «Taani oot-seeddawaappe hinttenttu ootseeddawe aad'd'enneyye? Ta yaratuu Abi'eezeratu shiishsheedda mule katsaappe hinttenttu Efireema zaratuu k'oreedda k'aarimii keekenneyye?

³ Miidiyaamatuwaa kaappatuwaa, Oreebanne Za'eeba S'oossay hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda. Hinttenttu ootseeddawaa mala, taani ay ootsanaw danddayayitaa?» yaageedda. I hewaadan giina, untunttu hank'k'uwaappe zarbbeeddino.

⁴ Geedooninne aanana de'iyaa heezzu s'eetu Asay Yorddaanoosa Shaafaa yiide pinneeddino; untunttu ay daaburooppekka, barenttu morkkatuwaa yederssiyaawaa aggibeykkino.

⁵ Yederssiidde Sukkota gakkeedda wode, Geedooni katamaa asaa, «Ta Asay daabureedda diraw, hayanaa amareeda ukitsaa immeerikkitee. Taani Miidiyaamatuwaa kaatetuwwa Zebaahanne S'almmunaa'a yederssaadde de'ay» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye Sukkota katamaa kaappatuu, «Zebaahanne S'almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne olanchchatoo ayaw ukitsaa immanee?» yaageeddino.

⁷ Yaatina, Geedooni, «Lo" a ayinne baawa! Med'inaa Goday Zebaahanne S'almmunaa'a ta kushiyan aatsiide immiyaa wode, taani mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan hinttentta wad'd'ana» yaageedda.

⁸ Hewaappe Panu'eela giyaa sa'aa beedda; yaan de'iyaa asaakka he ooshaa oochcheedda. Shin Panu'eela asaykka Sukkota katamaa Asay zaareeddawaadan zaareedda.

⁹ Yaatina, Panu'eela asaakka, «Taani s'oonaade saro simmiyaa wode, hinttenttu katamaa naagiyaa ha adussa gimbbiyaa laalana» yaageedda.

¹⁰ Zebaahinne S'almmunaa'i away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe atteeda barenttu tammanne ichcheshu sha" a olanchchatuwaanna K'ark'k'oorra geetettiyaa kataman de'iino. Kase away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe mashshaan olettiiyaa itti itti s'eetanne laatamu sha" a gidiiyaa olanchchatuu olan hayk'k'i wureeddino.

¹¹ Geedooni Nobaahappenne Yogibaahappe away doliyaa baggan de'iyaa zallaanatuwaa gas'aa ogiyaanna biide, hewan de'iyaa olanchchatuwaa bolla untunttu akeekenan de'ishshin woraajjeedda;

¹² untunttu ubbay dagammeeddino. Miidiyaama kaatetuu Zebaahinne S'almmunaa'i laa"attuukka bak'attedino; shin Geedooni untuntta yederssi gakkiiide omoodeedda.

¹³ Yo'aasha na'ay Geedooni olaappe Hereesa Pinuwaanna simmeedda.

¹⁴ Sukkooteppa itti wodallaa oyk'k'iide

oochcheedda. Wodallay Sukkoota kaappatuunne c'imatuwaa laappun tammanne laappunatuwaa suntsaa s'aafiide aw immeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Geedooni Sukkoota asaakko yiide, « 'Zebaahanne S'almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne daabureedda asaw ayaw ukitsaa immanee?» giide hinttenttu taana k'iliic'eeddita; shin Zebaahanne S'almmunaa'a hawantta be'ite» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan wad'd'iide; Sukkoota kaappatuwaa k'as's'ayeedda.

¹⁷ K'ay Panu'eelan katamaa naagiyaa adussa gimbbiyaa laaliide, katamaan de'iyaa attuma asaa wod'eedda.

¹⁸ Yaatiide Geedooni Zebaahanne S'almmunaa'a, «Hinttenttu Taabooraan wod'eedda asatuu ay malee?» yaagiide oochcheedda.

Shin untunttu, «Ne mala; untunttu ubbaykka kaatiyaa naanaa malatino» yaagiide zaareeddino.

¹⁹ Geedooni, «Untunttu ta ishatuwaa; untunttu ta daay naanaa. Med'inaa Goday ero! Hinttenttu untuntta wod'ibeennawaa gidintto, taanikka hinttentta wod'ikke shin» yaageedda.

²⁰ Bare bayira na'aa Yetera, «Dendda ek'k'aade, hawantta wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye Yeteri biro yalaga gideedda diraw yayyiide, bare mashshaa shoddibeenna.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Zebaahinne S'almmunaa'i Geedoona, «Dendda ek'k'aade, neeni nuuna wod'a. Attuma asaa oosuwa ootsanaw attuma asaa koshshee» yaageeddino. Yaatina, Geedooni denddiide, untuntta wod'eedda;

unttuntu gaalatuwaa k'ood'iyaan de'iyaa alleek'k'uwaa ubbaa akkeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Geedoona, «Neeni nuuna Miidiyaama asaappe ashsheeda diraw, neeni, neeppe guyyiyaan ne na'aynne ne na'aa na'ay nuuna mooddite» yaageedda.

²³ Hewaappe guyye Geedooni, «Taani hinttentta mooddikke; ta na'aykka hinttentta mooddenna; Med'inaa Goday hinttentta mooddo» yaageedda.

²⁴ Unttuntu, «Ane taani hinttentta ittibaa oochchay: hinttenttu ubbay omoodiide aheedda haytsa work'k'aa taw immite» yaageedda. Isimaa'eela asaadan, Miidiyaama biittaa asatuukka haytsaan work'k'aa wotsiino.

²⁵ Israa'eeliyaa Asay zaariide, «Eeno, nu immana» yaageedda. Afilaa hiis's'iide Asay ubbay bare omoodeedda haytsa work'k'aa hiis'etteedda afilaa bollan wotseedda.

²⁶ Geedooni akkeedda haytsa work'k'ay laatamu kiilo giraame dees'iyaawaa. Hewenne, hara alleek'k'iyaawantta, k'ood'iyaan aatsiyaa habiliyaa, Midiyaamatuwaa kaatetuu mayiyaa ochchaa teeraa malatiyaa mayotuwaanne unttuntu gaalatuwaa k'ood'iyaappe aketeedda alleek'k'iyaawantta gujjennaana.

²⁷ Geedooni work'k'aappe eefuudiyaa giigissiide, bare de'iyaa Oofira kataman wotseedda. Guyyeppe Israa'eeliyaa Asay ubbay S'oossaa aggiide, he eefuudiyaw goynneedda; Geedoonawunne Aa soo asaw hewe p'ire gideedda.

28 Hewaadan haniide, Miidiyaama Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; untunttu Israa'eeliyaa asaa bolla laa'entsuwaa denddibeykkino. Geedooni hayk'k'ana gakkanaw, oytamu laytsaa gadii woppaa demmeedda.

Geedooni Hayk'k'uwaa

29 Yo'aasha na'ay, Yeruba'aala geetettiyaa Geedooni bare soo guyye biide, bare gollen de'eedda.

30 Geedooni c'ora machchiyaa akkeedda diraw, aw laappun tammu attuma naanay yeletteeddino.

31 K'ay Sekeema kataman de'iyaa k'oomata attuma na'aa aw yelina, suntsaa Aabimeleeka yaagiide suntseedda.

32 Yo'aasha na'ay Geedooni lo"o c'imiide hayk'k'eedda; bare aawuwaa Yo'aasha duufuwaan moogetteedda. Ha duufuu Abi'eezera yaratu de'iyaa Oofira kataman de'ee.

33 Geedooni hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay S'oossaappe guyye simmiide, Ba'aala geetettiyaa s'oossatoo goynneedda; Ba'aali-Bariita geetettiyaa eek'aa barenttoo s'oossaa ootseeddino.

34 Yaatiide Israa'eeliyaa Asay untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe untuntta ashsheeda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa hassayibeykkino.

35 K'ay Geedooni Israa'eeliyaa asaw ootseedda lo"o oosuwaa ubbaw, untunttu Aa soo asaw keekkan kushiya zaaribeykkino.

9

Aabimeleeka

¹ Geedoona na'ay Aabimeleeki Sekeema kataman de'iyaa bare daay dabbotuwaakko beedda; untuntanne bare daay zeretsaa ubbatuwaa hawaadan yaageedda;

² «Ane Sekeema kataman de'iyaa asaa ubbaa hawaadan yaagiide oochchite; «Geedoona laappun tammu naanay ubbay hinttentta mooddooppe lo"eyye? Woy itti Asay mooddooppe lo"ee?» yaagiide oochchite. Taani hinttew ashuwaan mata dabbo gidiyaawaa k'ay dogoppite» yaageedda.

³ Hewaappe guyye izi daay dabbotuu ha k'aalaa ubbaa Aa diraw Sekeema katamaa asaw odeeddino; Abimeleeki untunttoo dabbo gideedda diraw, Sekeema Asay Aa kaallanaw k'ofaa k'achcheeda.

⁴ Yaagiidde untunttu Ba'aali-Bariita eek'aa goliyaappe laappun tammu s'agaraa biraa akkiide, aw immeeddino.

Aabimeleeki he biran shufurotuwaanne bonk'k'iyaawantta k'as'ariide, barena kaallanaadan ootseedda.

⁵ Oofira giyaa saan de'iyaa bare aawuwaa soo biide, bare ishatuwaa, Geedoona naanaa laappun tammatuwaa, itti shuchchaa bollan siifiseedda. Shin Geedoona na'ay, wurssetsa teefay, Yo'aataame k'osettiide, hayk'k'ennan atteedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Sekeema asayenne Beetimiillo Asay ittippe shiik'iide, Sekeeman de'iyaa goynniyaa wolaa tuussaakko beeddino; yaan Aabimeleeka kaateyeeddino.

⁷ Yo'aataame hewaa siseedda wode, biide Gariizaama Deriyaa s'eeraa kesiide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiide

waasseedda; «Hinttenttoo Sekeema asatoo, hinttenttu taani odiyaawaa sisite! S'oossaykka hinttenttu odiyaawaa sisanawaa.

⁸ «Itti gallassi mitsatuu ubbay shiik'iide, bar-enttu bolla kaatiyaa kaateyanaw biidde wogaraa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

⁹ Shin atikilttiyaa sa'ay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa bonchchissiyaa ta zayitiyaa immiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹⁰ «Hewaappe guyyiyaan, mitsatuu balasiyaa geetettiyaa mitsaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹¹ Shin balasii, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, mal"iyaa lo"o ayfiyaa ayfiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹² «Yaatina, mitsatuu woyniyaa turaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹³ Shin woyniyaa turay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa nashechiyaa woyniyaa eessaa immiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹⁴ «Yaatina, wurssetsan mitsatuu ubbay kashiyaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹⁵ Hewaappe guyye kashii, «Hintte tumuppe taana hinttenttu bolla kaateyanaw koyooppe, haa yiide ta kuwan shemppite. Hewaa hinttenttu is's'ooppe, kashiiyaappe tamay kesiide, Li-ibaanoosa zigatuwaa mo» yaageedda.

¹⁶ «Abimeleeka hinttenttu kaateyeeddawe tu-matetsaaninne suuretetsaanne? Geedooni hint-

tenttoo ootseeddawaa akeekiide, Aa golle asaw bessiyaawaadan kushiyaa zaareedditee?

¹⁷ Ta aawuu hinttenttoo oletteeddawaa akeekite; Miidiyaama asaappe hinttentta ashshana yaagiide, barena hayk'k'oo aatsiide immeedda.

¹⁸ Shin hinttenttu hachche ta aawuwaa golliyaa asaa bollan denddiide, Aa laappun tammu naanaa itti shuchchaa bollan siifeeddita; Geedooni k'oomatippe yeledda Aabimeleeki hinttenttoo dabbo gideedda diraw, Sekeeman kaateyeeddita.

¹⁹ Ha"i simmi Geedoonawunne Aa golliyaa asatoo hinttenttu ootseedda kiittay tumatetsaananne suuretetsaanna gidoope, Aabimeleekana ittippe nashetite; ikka hinttenana nashetto.

²⁰ Shin hewaa gidana d'ayooppe, Aabimeleekappe tamay kesiide, Sekeema asaanne Beetimiillo asaa mo; hewaaddankka k'ay, Sekeema asaappenne Beetimiillo asaappe tamay kesiide, Abimeleeka mo» yaageedda.

²¹ Yo'aataame bare ishaa Aabimeleekaw yayyeedda diraw, bak'atiide Ba'eera giyyaa sa'aa biide yaan de'eedda.

²² Aabimeleeki Israa'eeliyaa gadiyaan heezzu laysaa kaateteedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, S'oossay Abimeleekapenne Sekeema asaappe gidduwaan iita ayaanaa kiitteedda; Sekeema Asay Aabimeleeka bolla amanetenaan is's'iide denddeedda.

²⁴ S'oossay hewaa ootseeddawe, Aabimeleeki bare ishatuwaa wod'eedda diraassanne Geedoona laappun tammu naanaa suutsaa

haluwaa I c'igetanaadan Sekeema Asay Aa mintsetseedda dirassa.

²⁵ Sekeema Asay amareeda asaa dooriide, deriyaa s'eeran Abimeleeka bolla muggiide uttanaadan ootseedda. Muggi utteeddawanttu ogiyaanna mentsiyaa asaa ubbaa bonk'k'eeddino; Aabimeleeki hewaa ubbaa siseedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Ebeeda na'ay Ga'aali bare ishatuwaanna Sekeema yeedda; Sekeema Asay an ammanetteeda.

²⁷ Ubbaykka barenttu gade biide, woyniyaa teeraa mas'eeddino; Woynniyaa eessaa agiide, wolk'k'aama baalaa kesseeddino. Barenttu eek'aa golliyyaa geliide, yaan miiddinne ushiidde Aabimeleeka shek'k'eeddino.

²⁸ Ebeeda na'ay Ga'aali, «Nuuni Sekeema Asay moodettanaw Aabimeleeki oonee? I Geedoona na'aa gidennee? Zabuulikka ha katamaa mooddanaadan Aabimeleeki suntseeddawaa gidennee? Hewaappe Shekeema aawuwaa Hamooraa zaretoo ane moodeteetto.

²⁹ Ha asaa kaaletsiyaawe taana gidaarkki-taashsha! Yaatintto taani Aabimeleeka diggana shin. Aabimeleeka s'eesaade, «Ne olanchchatuwaa darissa akkaade, olettanaw haaya» yaagana shin» yaageedda.

³⁰ Ebeeda na'ay Ga'aali geeddawaa katamaa mooddiyyaa Zabuuli siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesseedda;

³¹ yaatiide Aruuma kataman de'iyaa Aabimeleekakko asaa kiitteedda. Hewaappe, «Ebeeda na'ay Ga'aalinne Aa ishatuu Sekeema yeeddino; kataman de'iyaa asaa ne bolla dentsetseeddino.

³² Hewaa diraw, neeninne neenana de'iyaa Asay k'amman denddiide, shooyk'aan muggiide naagite.

³³ Wontta guura away kesiya wode, Unttuntu akeekenan katamaa bolla woraajjite; Ga'aalinne aanana de'iyaa Asay hinttentta olanaw kesiya wode, hinttenttoo haneedda keeshshaa minniide olettite» yaageedda.

³⁴ Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay ubbay k'amman denddiide, Sekeemappe karenna oyddu c'itan shaakettiide muggeeddino.

³⁵ Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay Ebeeda na'ay Ga'aali kesiide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'eeddawaa be'iide, k'osetteedda saappe ke-seeddino.

³⁶ Ga'aali asaa be'eedda wode Zabuula, «S'eella! Asay deretu waa huup'iyappe wod'd'ee» yaageedda.

Hewaappe guyye Zabuuli, «Hewanttu asaa gidikkino; deretu waa eeshuu asaa malatiyaawaa be'aade gaadda» yaagiide zaareedda.

³⁷ Ga'aali zaaretsiide, «S'eella! Asay deriyaw gidduwaa oyk'kiide wod'd'ee; hara c'itay k'ay Shareechchatuu Wolay de'iyaa ogiyaanna yee» yaageedda.

³⁸ Yaatina, Zabuuli Ga'aala, « «Nuuni aw mood-ettanaw Aabimeleeki oonee?» yaageedda ne doonay ha"i hak'a beedee? Hawanttu neeni kad'eedda asatu waa gidikkinooyye? Ha"i kesaade untuntunna oletta!» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyye Ga'aali Sekeema asaa kaaletsi kesiide, Aabimeleekana oletteedda.

⁴⁰ Aabimeleeki yederssina, Ga'aali bak'ateedda; katamaa geliyaa penggiyaa gakkanaw daratu deshettiide kunddeeddino.

⁴¹ Aabimeleeki Aruuman de'ina, Zabuuli Ga'aalanne Aa ishatuwaa Sekeemappe yederssiide keseedda.

⁴² Wonttetsa gallassi Sekeema Asay goshshaw beeddawaa Aabimeleeki siseedda;

⁴³ bare asaa akkiide, heezzu c'itan shaakki, shooyk'aan muggiide naaganaadan ootseedda. Yaatiide Asay katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode, untuntta wod'anaw k'osetteedda saappe kesseedda.

⁴⁴ Aabimeleekinne aanana de'iyaa c'itay sint-saw wos's'i biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'eeddinno; atteeda laa"u c'itatu goshshan de'iyaa asatuwaa olettiide wod'eeddino.

⁴⁵ Gallassaa ubbaa Aabimeleeki katamaa asaana olettiide katamaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, kataman de'iyaa asaa ubbaa wod'eedda. Yaatiide katamaa kinchcheedda; ubbaa gadiyaa bolla mas'iniyaa zereedda.

⁴⁶ Sekeema Adussa Gimbbiyaa gidduwaan de'iyaa Asay ubbay hewaa siseedda wode, Eel-Bariita eek'aa gollen de'iyaa geesuwaa giddo geleedda.

⁴⁷ Unttuntu he sa'aan shiik'eeddaawaa Aabimeleeki siseedda.

⁴⁸ Inne aanana de'iyaa Asay ubbay Deriyaa S'almmoonna pude keseeddino. Aabimeleeki kalt-taa akkiide, mitsaa tashiyaa k'ans's'iidde, bare hashiyaan tookeedda; barenana de'iyaa asatuwaa, «Taani ootsishin be'eeddawaa, hinttent-tukka ellekka ha"i ootsite» yaageedda.

⁴⁹ Hewaappe guyye Asay ubbaykka mitsaa tashiyaa k'ans's'i akkiide, Aabimeleeka kaalleedda; he tashetuwaa geessuwaa yuushshuwaan zemppessi wotsiide, Asay Aa giddon de'ishshin tamaa oytseeddino; yaatina, geessuwaa giddon de'iyaa Asay ubbay hayk'k'i wureedda. Hayk'k'eedda attuma asaanne mac'c'a asaa paydu itti sha"aa gidanawaa.

⁵⁰ Hewaappe guyyiyaan, Aabimeleeki Tebes'a geetettiyyaa katamaa biide, katamaa dooddiide oyk'k'eedda.

⁵¹ He katamaa giddon itti mino adussa gimbbii de'ee. Katamaa Asay ubbay, mac'c'awe atumawe, kaaletsiyaawanttu attenan he adussa gimbbiyaakko yaa wos's'iide, Aa giddo geeeddino; penggiyaa gorddiide, gimbbiyaa bolla dembbayiide kees's'eeddino pude keseeddino.

⁵² Aabimeleeki olettiide adussa gimbbiyaa gakkiiide, taman s'uugganaw penggiyaakko shiik'eedda.

⁵³ Shin itti Mishirata Abimeleeka huup'iyaan wos'aa mayddiyaa gonddorssa olaade, Aa guuggiyaa homppu ootsaaddu.

⁵⁴ Bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa ellekka s'eegiide, «Taana asay, «Ebela mac'c'awunna wod'aaddu» geenna mala, ne mashshaa shookuwaappe shoddaade, taana wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye wodallay mashshaan c'addina I hayk'k'eedda.

⁵⁵ Israa'eeliyaa Asay ubbay Aabimeleeki hayk'k'eeddawaa be'iide, bare soo bare soo beedda.

⁵⁶ Aabimeleeki bare ishatuwaa laappun tamatuwaa wod'iide, bare aawuwaa bolla ootseedda gomiya S'oossay Aa bolla zaareedda.

⁵⁷ Hewaadankka, S'oossay Sekeema asaa iitatetsaa ubbaa untuntu bolla zaareedda. Hewaadan haniide, Geedoona na'ay Yo'aataame shek'k'eedda shek'ay untunta gakteedda.

10

Tolaa'a

¹ Aabimeleeki hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Dooddo na'aa Puuha na'ay Tolaa'i Israa'eeliyaa ashshanaw denddeedda. I Yisaakoora zariyaa gideedda, Efireema gezziyaan Shamiira giya saan de'eedda.

² Tolaa'i Israa'eeliyaa asaa laatamanne heezzu laytsaw pirddiyaa daanna gideedda. Tolaa'i hayk'k'iide, Shamiiran moogetteedda.

Yaa'iira

³ Tolaa'appe kaalliide, Gala'aadiyaa Yaa'iiri denddeedda; Israa'eeliyaa asaa laatamanne laa"u laytsaw pirddiyaa daanna gideedda.

⁴ Hattamu haretuwaa toggiyaa hattamu attuma naanay de'iino; untuntu Gala'aade gadiyaan hattamu katamatuu de'iino. He katamatuu hachche gakkanaw Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetettiide s'eesettiino.

⁵ Yaa'iiri hayk'k'iide, K'aamoonan moogetteedda.

Yofittaaha

⁶ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda; untuntu Ba'aalanne Astaaroota geetettiyaa eek'atoonne Sooriyaa

s'oossatoo, Sidoona s'oossatoo, Moo'aabe s'oossatoo, Amoonatuwaa s'oossatoonne Piliss's'eema s'oossatoo goynneeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa aggi basheeddino; aw goyinniyaawaakka aggeeddino.

⁷ Yaatina, S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'k'ettiide, untunta Piliss's'eema asatoonne Amoonaa asatoo aatsiide immeedda.

⁸ He laytsan Israa'eeliyaa asaa untuntu naak'k'eeddinonne uk'k'unneeddino. Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan, Amoorawaanatu kase de'eedda Gala'aade gadiyaan de'eedda Israa'eeliyaa asaa ubbaa untuntu tammanne hospun laytsaa uk'k'unneeddino.

⁹ Amoonaa asatuu k'aykka Yihudaa, Biiniyaa-manne Efireema zeretsaa olanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino; yaatina, Israa'eeliyaa Asay loytsi un'etteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asatuu, «Nuuni neena nu Med'inaa Godaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, neena naak'k'eeddo» yaagiide S'oossaw waasseeddino.

¹¹ Med'inaa Goday untunttoo, «Gibs'etuu, Amoorawaanatu, Amoonaaawatuwaa, Piliss's'eematu,

¹² Sidoonatu, Amaaleek'atuunne Maa'oonatu hinttentta uk'k'unnina, taw waasseeddita; Taani hinttentta untuntu kushiyaappe ashshabeykkit-taa?

¹³ Shin hinttenttu taana aggiide, hara s'oossatoo goynneeddita. Hewaa diraw, taani hinttentta ubbaakka ashshikke.

¹⁴ Biide hinttenttu dooreedda s'oossatoo waas-site. Hinttenttu metuwaa wodiyaan untuntu

hinttentta ashshino» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Shin Israa'eeliyaa Asay zaaretsiide Med'inaa Godaa, «Nuuni nagaraa ootseeddo. New lo'o malatiyaawaa nu bolla kiitetta; shin hayyanaa, hachche nuuna ashsha» yaageedda.

¹⁶ Allaga s'oossatuwaa barenttu giddoppe diggiide, Med'inaa Godaw goynneeddino. Israa'eeliyaa Asay tuggateeddawoo S'oossaykka seeletteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa olanchchatuu olaw giigiide, Gala'aaden shiik'k'eeddino; Israa'eeliyaa asaykka ittippe shiik'iide, Gala'aaden Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'k'eedda.

¹⁸ Gala'aade gadiyaa asaynne kaappatuu barenttu gidдон, «Amoonatuwaa olanchchatuwaanna koyrottiide olaa gakettanawe oonee? He uray Gala'aade gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw kaappuwaa gidanawaa» yaageeddino.

11

¹ Gala'aadiyaa Yofittaahe mino olanchchaa. Aa aawuu Gala'aade; shin Aa daaya sharmus'iyaa mac'c'a asaa.

² Gala'aade akkeedda machchatakka aw attuma naanaa yelaaddu. Unttuntu dic'c'i gakteedda wode, barenttu ishaa Yofittaahe, «Neeni hara mishiratti na'aa gideedda diraw, nu aawuwaa biittaappe ayaanne laattakka» yaagiide soyppe yedersseeddino.

³ Yaatina, Yofittaahe bare ishātuwaappe bak'atiide, S'oba geetettiyaa gadiyaan de'eedda. Yan I de'ishshin, amareeda shufuro asatuu aakko shiik'iide, Aa kaalleeddino.

4 Amareeda wodiyaappe guyyiyaan, Amoonatuu Israa'eelatuwaana oletteeddino.

5 Amoonatuu Israa'eeliyaa asaana oletteedda wode, Gala'aade gadiyaa c'imatuu S'oba gadiyaappe Yofittaaha zaari ahanaw beeddino.

6 Unttuntu Aa, «Haaya, Amoonatuwaa nuuni olana mala, yaade nuw gadaawaa gida» yaageeddino.

7 Hewaappe guyye Yofittaahē Gala'aade c'imatuwaa, «Taana is's'iide, ta aawuwaa golliyaappe yedersseeddawe hinttentta gidikkitee? Ha"i metuwaan geliide, taakko ayaw yeedditee?» yaageedda.

8 Hewaappe guyye Gala'aade c'imatuu Aa, «Gidooppenne, ha"i nuuni neekko simmeeddo; ayaw gooppe, neeni nuunanna olaa baade, Amoonatuwaa nuu olana malanne Gala'aade asaa ubbaw neeni kaappuwaa gidana mala, nuuni koyeetto» yaageeddino.

9 Hewaappe guyye Yofittaahē, «Amoonatuwaana olettanaw hinttenttu taana guyye soo zaarina, Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immooppe, taani tumu hinttenttu kaappuwaa gidana» yaageedda.

10 Gala'aade c'imatuu Yofittaaha, «Med'inaa Goday nu gidduwaan markka! Neeni giyaawaa tumu nuuni ootsana» yaagiide zaareeddino.

11 Yaatina, Yofittaahē Gala'aade c'imatuwaana beedda; Aa barenttu kaappuwaanne gadaawaa ootseeddino. Yofittaahē Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ha yewuwaa ubbaa haasayeedda.

12 Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahē Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiittiide,

«Neeni nu gadiyaa bollan woraajjeeddawe ayaa gaasuwaannee?» yaagiide ooshisseedda.

¹³ Yofittaahe kiitteedda asatoo Amoonatuwaa gadiyaa kaatii zaariide, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Arnnoona Shaafaappe doommiide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaw, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa ta gadiyaa akkeedda. Ha"i ta gadiyaa saruwaan zaarite» yaageedda.

¹⁴ Yofittaahe laa'entsuwaa Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiitteedda.

¹⁵ Hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe gadiyaa woy Amoonaa gadiyaa akibeenna.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, mela biittaa aad'd'i biide, Zo'o Abbaa gakeedda; hewaappe k'ay K'aadeesa giyaa sa'aa yeedda.

¹⁷ Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Ne biittaana nuuna aatsaariikkii» yaageedda; shin Eedooma kaatii aatsenan is's'eedda. Hewaadankka, Moo'aabe kaatiyaakko kiittina, ikka aatsenan is's'eedda. Yaatina, Israa'eeliyaa Asay K'aadeesen gam"eedda.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan mela biittaana aad'd'iidde, untuntu Eedoomanne Moo'aabe biittatuwaa yuuyyiide, Moo'aabe gadiyaappe away doliyaa baggana yeeddino; Arnnoona Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa sa'aan dunkkaaneeddino; shin Arnnoona Shaafay

Moo'aabe zawaa gideedda diraw, Moo'aabe bagga pinnibeykkino.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Haaseboona geetettiyaa kataman de'iyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoonakko asaa kiittiide untunttu, «Hayyanaa, ne biittaanna nuuna nu gadiyaa aatsaariikkii» yaageeddino.

²⁰ Shin Sihooni Israa'eeliyaa asaa aatsanaw amanibeenna. I bare asaa ubbaa shiishshiide, Yahaas'a giyaa saan dunkkaaniide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda.

²¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Sihoonanne Aa asaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immina, untuntta s'ooneeddino; yaan de'eedda Amoorawaanatuwaa biittaa ubbaa laateeddino.

²² Arnnoona Shaafaappe biide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaasinne mela biittaappe biide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa Amoorawaanatuwaa gadiyaa ubbaa omoodiide akkeeddino.

²³ «Hewaadan ootsiide, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa Israa'eeliyaa sintsaappe Amoorawatuwaa yederssiide d'aysseedda. Yaatina, neeni new akkanaw waana k'oppaaddii?

²⁴ Neeni ne s'oossay Kaamooshi new immiyaawaa akkikkii? hewaadankka, nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay nuw immeeddawaa ubbaa laattiide de'ana.

²⁵ «Neni S'ippoora na'aa Moo'aabe Kaatiyaa Baalaak'appe minnay? I Israa'eeliyaa asaana

walak'ettiide woy oletteedee?

²⁶ «Israa'eeliyaa Asay Haaseboona, Aaro'eeranne untuntu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, hewaaddankka, k'ay Arnnoona Shaafaa gas'aan de'iyaa katamatuwaa ubbaa laattiide, heezzu s'eetu laytsaa de'eeddino. Yaatina, he wode ayaw wotsi akkibeykkitee?

²⁷ Taani ta baggana hinttentta ayaanne naak'k'abeykke; shin taana olaa olaade naak'k'iyaawe neena. Pirddiyaa Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa asaappenne Amoonaa asaappe gidduwaan pirddo» yaageedda.

²⁸ Shin Yofittaahe kiitteedda kiitaa Amoonatuwaa kaatii sisennan is's'eedda.

²⁹ He wode Med'inaa Goday Ayyaanay Yofittaahe bolla wod'd'ina, Gala'aadenne Minaase biittatuwaa pini biidde, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Mis'ip'p'a simmeedda; hewaappe olanchchatuwaa kaaletsiide, Amoonatuwaa gadiyaa beedda.

³⁰ Med'inaa Godaa shiik'uwaa shiik'ettiidde, «Neeni Amoonatuwaa ta kushiyan aatsaade im-mooppe,

³¹ olan s'oonaa taani soo simmiyaa wode, taana mokkanaw ta sooppe kesiyaawe ayaanne gidina neessa; taani Aa new s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade shiishshana» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahee Amoonatuwaa olanaw ya bagga haatsaa pinniide beedda; Med'inaa Goday untuntta Aa kushiyan aatsiide immeedda.

³³ Aaro'eerappe doommiide, biide Miiniitanne Aabeeli-Karaamiima mata gakkanaw, laatamu katamatuwaa olettiide bayzzeedda; daro asaa wod'i wursseedda. Hewaappe guyyiyaan, Amoonawatuu Israa'eelattoo moodetteeddino.

Yofittaahe Naatto

³⁴ Yofittaahe Mis'ip'p'an de'iyaa bare soo simmeedda wode, koyrottaade Aa naatta kabaruwaa oyk'k'aadde yes's'aaddenne duraadde Aa mokkanaw kesaaddu. Aw iippe hara na'i baawa.

³⁵ I izo be'eedda wode, kayyuwaan bare mayuwaa peed'iide, «Hay poora ta naatte! Taana kawushsha diggaadda; taana gakkiiyaa metoo neeni gaaso gidaadda. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaw shiik'etta uttaad; hewaa shiik'uwaa gatsennan agganaw danddaykke!» yaageedda.

³⁶ Hewaappe guyye naatta, «Ta aawoo, neeni Med'inaa Godaw shiik'etteeddawaa gidoope, Med'inaa Goday ne morkkatuwaa, Amoonatuwaa bolla ne haluwaa kesseedda diraw, neeni shiik'etteeddawaa ta bolla pola» yaagaaddu.

³⁷ K'aykka Aa bare aawuwaa, «Taw ittibaa oot-saarikkii. Taani mule asinaa gelennaan attiyaa diraw, ta laggetsatuwaanna baade deretuwaa bolla ta wodorotetsaw yeekkana mala, laa"u aginaw taana yeddaarikkii» yaagaadde oochchaaddu.

³⁸ I, «Ba» yaagiide, laa"u aginaw yeddeedda; iza bare laggetsatuwaanna deriyaa huup'iyaa kesaade bare wodorotetsaw untuntunna yeekkaaddu.

39-40 Laa"u aginaappe guyyiyaan, bare aawuwaakko simmaade yaaddu; S'oossaw bare shiik'etteedda shiik'uwaa gatseedda. Iza ubbakka attuma asan gakettennaan ataadu.

He wodiyaappe doommiide, Israa'eelatuu mac'c'a naanay laytsan laytsan oyddu gallassaa barenttu sooppe haakki biide, Gala'aadiyaa Yofittaahe naattiw yeekkiyaawenne kayyottiyaawe meeze gideedda.

12

Yofittaahanne Efireema Asaa

¹ Efireema Asay olaa baanaw s'eegettiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, S'afoona geetettiyaa katamaa gakkeedda wode, Yofittaaha, «Amoonatuwaa olanaw zawaa pinnaade badde, neenana baanaadan ayaw nuuna s'eesabeykkii? Nuunikka ne golliyyaa ne bolla taman s'uuggana» yaageeddino.

² Hewaappe guyye Yofittaahe untuntta; «Taanninne ta Asay Amoonatuwaana loytsi wad'etteedda wode, taani hinttentta s'eesaad; shin hinttenttu taana untuttuppe ashshibeykkita.

³ Hinttenttu taana ashshenawaa be'eedda wode, zawaa pinnaade ta shemppoo k'arettennaan Amoonatuwaa olanaw baad; Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immeedda. Yaatina, hinttenttu hachche ayaw taana olanaw yeedditee?» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahe Gala'aade asaa ubbaa shiishshiide, Efireema asaana oletteedda; Gala'aade asatuu s'ooneeddino. Ayaw

gooppe, Efireema Asay kase untuntta, «Hinttenttu Gala'aaden de'iyaa asatuu kase Efireema zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe betiide yeeddawanttappe attina, haratuwaa gidikkita» yaagi wotseedda.

⁵ Efireema Asay bak'atennaadan, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwaa ubbaa Gala'aadetuu oyk'k'eeddino; bak'atanaw koyiyaa Efireema Asay ooninne pinnanaw oochchiyaa wode Gala'aadetuu, «Neeni Efireema asee?» yaagiide oochchina, «Gidikke» gooppe,

⁶ «Ane, «Shiboletuwaa» ga» yaagiino. Shin I, «Shi» giyaa pidoliyaa loytsi s'eeganaw danddayenna diraw, «Siboletuwaa» yaagee. He wode oyk'k'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaasan wod'iino. He wode yaan Efireema asaappe oytamanne laa"u sha"a Asay hayk'k'eedda.

⁷ Yofittaahe Israa'eeliyaa asaa bollan daannatiide, usuppun laytsaa pirddeedda. Hewaappe guyyiyaan, Gala'aadiyaa Yofittaahe hayk'k'eedda; Gala'aaden de'iyaa bare kataman moogetteedda.

Ibs's'aana

⁸ Yofittaaheppe kaalliide, Beeteleeme Ibs's'aani Israa'eeliyaa asaa bolla pirddiyaa daanna gideedda.

⁹ Ibs's'aanaw hattamu attumawaa naanaynne hattamu mac'c'a naanay de'iino; I bare mac'c'a naanaa bare yara gidenna attuma naanaatoos immeedda; bare attuma naanatookka bare yara gidenna mac'c'a naanaa giigissiide aheedda. Ibs's'aani Israa'eeliyaa bolla laappun laytsaa daannatiide pirddeedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan hayk'k'iidde, Beeteleeme kataman moogetteedda.

Eloona

¹¹ Ibs's'aanappe kaalliide, Zaabilooniyaa Elooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, tammu laytsaa pirddeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan hayk'k'eedda; Zaabiloona gadiyaan de'iyaa Eeloonaa kataman moogetteedda.

Abddoona

¹³ Eloonappe kaalliide, Hilleela na'ay Abddooni, Pir"aatoona giyaa saan de'eeddawe, Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda.

¹⁴ Abddoonaw laappun tammu haretuwaa toggiyaa oytamu attuma naanayne hattamu naanatuwaa naanay de'iino; Abddooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, hosppun laytsaa pirddeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hilleela na'ay Abddooni hayk'k'eedda; Amaaleek'atuwa gezziyaan Efireema gadiyaan de'iyaa Pir"aatoonan moogetteedda.

13

Samssooni Yeletteedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda. Yaatina, Med'inaa Goday untuntta oytamu laytsaw Piliss's'eema asaa kushiyan aatsiide immeedda.

² He wode S'or"a geetettiyaa kataman Maanuha geetettiyaa itti bitanii de'ee. I Daana zare;

Aa machchata mantsato gideedda diraw, na'aa yelabeykku.

³ Itti gallassi Med'inaa Godaa kiitanchchay he machatiw beetiide, hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni na'aa yelabeenna mantsato; shin new yeluu attanawaa; neeni attuma na'aa yelana.

⁴ Hewaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoiyaa ushshaa ushennaadaaninne tunabaa ayaanne meennaadan naagetta.

⁵ New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettiyaa wodiyaappe doommiide, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, Aa binnaanaa ubbakka meedoppa. I Israa'eeliyaa Piliss's'eema asaa kushiyaappe ashshanaw doommana» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Mishirata baade, bare asinaw hawaadan yaagaadde odaaddu; «S'oossaa asaa ittuu taakko yeedda; aw malaykka S'oossaa kiitanchchaa malaa mala loytsi yashshiyaawaa. I hak'appe yeedenttokka taani Aa oochchabeykke; ikka bare suntsaa taw odibeenna.

⁷ Shin I taana, «New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettoodeppe doommiide hayk'k'ana gakkanaw, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoiyaa ushshaa ushoppa; ayaanne tuneed-dabaa mooppa» yaagaadde odaaddu.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Maanuhe, «Abeet Med'inaa Godaw, na'ay yelettiyaa wode ayaa ootsanaw koshshintto erissana mala, neeni kasenna kiitteedda S'oossaa Asay nuukko

simmiide yaanaadan ootsaarikkii» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁹ Med'inaa Goday Maanuhe woosaa siseedda. Mac'c'a mishirata gaden utta de'ishshin laa'entsuwaa yeedda; shin he wode I asinay Maanuhe izina de'enna.

¹⁰ Mac'c'a mishirata ellekka bare asinaakko baade, «Be'a, ini gallassi taakko yeedda bitanii hachchikka hawaan de'ee» yaagaaddu.

¹¹ Hewaappe guyye Maanuhe utteedda saappe denddiide, bare machchattio kaalliide beedda; gakkiiide, bitaniyaa, «Ini ta machchattinna haasayeeddawe neene?» yaagiide oochcheedda.

Bitanii, «Ee taana» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Maanuhe, «Neeni odeedda k'aalay polettiyaa wode, yelettana na'aa de'oonne oosoo wogay ayee?» yaagiide Aa oochcheedda.

¹³ Hewaa diraw Med'inaa Godaa kiitanchchay, «Ne machchata taani odeedda ubbabaappe naagettu.

¹⁴ Woynniyaa turaappe kesiyaabaa ayaanne muuppu; woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushuppu; ayaanne tuneeddabaa muuppu. Taani izo azazeeddawaa ubbaa polu» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Maanuhe k'ay Med'inaa Godaa kiitanchchaa, «Nuuni new itti yalaga deeshshaa shukkiide giigisanaw, hayyanaa takkaarikkii» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Godaa kiitanchchay zaariide, «Taani takkinttokka, ne k'umaa miikke. Shin neeni s'uuggiyaa yarshshuwaa giigissana koyooppe, Med'inaa Godaw yarshshanaw danddayaasa»

yaageedda. I Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa Maanuhe eribeenna.

¹⁷ Maanuhe k'aykka S'oossaa kiitanchchaa, «Neeni odeedda k'aalay polettiyaa wode, nuuni neena bonchchana mala, ne suntsay oonee?» yaageedda.

¹⁸ S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ta suntsay malaalissiyaawaa gidiyaa diraw, neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaagiide zaareedda.

¹⁹ Hewaappe guyye Maanuhe he deeshshaanne Aa katsaa yarshshuwaa akkiide, zaallaa bolla Med'inaa Godaw yarshsheedda. Maanuhenne Aa machata s'eellishin, Med'inaa Goday maalaalissiyaabaa ootseedda.

²⁰ Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe tamaa lac'uu pude pololattishin, Med'inaa Godaa kiitanchchay tamaa lac'uwaa gidduwaanna saluwaa kesseedda. Maanuhenne Aa machata hewaa be'iide, deemuwaa sa'aa gatsiide guufanneeddino.

²¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay Maanuhewunne Aa machatiw laa'entsuwaa beettanaan aggina, I Med'inaa Godaa kiitanchchaa giddeeddawaa Maanuhe he wode akeekedda.

²² Maanuhe bare machchatto, «Nuuni S'oossaa be'eedda diraw, nuuni hayk'k'iyaawe geeshsha» yaageedda.

²³ Shin Aa zaaraadde, «Med'inaa Goday nuuna wod'anaw koyeeddawaa gidintto, s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa nu kushiyaappe akkena, woy he ubbabaa nuuna bessena, woy hawaa nuu odenna» yaagaaddu.

24 Mac'c'a mishirata attuma na'aa yelaade Samssoona gaade suntsaaddu. Na'aykka dic'c'eedda; Med'inaa Godaykka Aa anjeedda.

25 Na'ay S'or"appenne Eshttaa'oolappe gidduwaan de'iyaa Daana mootsan de'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa dentsetsuwaa doommeedda.

14

Samssooni Machchatto Akkeedda

¹ Itti gallassi Samssooni Timina giyaa sa'aa wod'd'eedda; yaan itti Piliss's'eema wodoratto be'eedda.

² Soy simmiide bare aawuwaanne bare daayo, «Taani Timinan itti Piliss's'eema wodoratto be'aaddi; ha'i izo taw oochchiide immite» yaageedda.

³ Shin Aa aawunne aata Aa, «Machchatto oochchanaw ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eematuwaakko baanaw neena ayaw koshsheeddee? Nu dabbattuu gidдон woy nu asaa ubbaa gidдон new haniyaa itti mac'c'a na'aa demmanaw danddayabeykkii?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Samssooni bare aawuwaa, «Taw iza lo"iyaa diraw, izo giigissaade taw imma» yaageedda.

⁴ Piliss's'eematuwaa olanaw Med'inaa Goday gaasuwa koyiide, hawaa untunttu bolla ootsiyaawaa Samssoona aawunne aata eribeykkino. He wode Piliss's'eematu Israa'eeliyaa asaa mooddiino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni bare aawuwaanne bare aattina Timina wod'd'eedda. Yan woyniyaa turaa gidduwaanna

I aad'd'iidde biishshin, itti wodalla gaammuu gudiidde Aa bolla kesseedda.

⁶ Med'inaa Godaa Ayyaanay Samssoona bol-lan wolk'k'aappe wod'd'eedda; deeshsha maraa duuseretsiyaawaadan, bare kushiyan ayaanne oyk'k'ennan gaammuwaa duuseretsi yegeedda. He bare ootseeddawaa bare aawoonne bare aat-tiw odibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan biide, wodoratto haasayisseedda; iza aw lo"aaddu.

⁸ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, izo bullachchanaw yaa simmiide beedda; bare wod'eedda gaammuwaa be'anaw ogiyaappe sher'i giide biyaa wode, gaammuwaa anhaa giddon matsay eessaa eesseedawaa be'eedda.

⁹ Eessaappe amareedawaa kaashi akkiide, ogiyaan miidde beedda. Bare aawuwaakkonne bare daaykko gakkiide, bare oyk'k'eedda eessaappe amareedawaa immina, untuntukka meeddino; shin Samssooni he eessaa gaammuwaa anhaa giddoppe akkeeddawaa untunttoo odibeenna.

¹⁰ Aa aawuu mishiratti soo biina, Samssooni yaan baalaa giigisseedda. Hewaa mala gibiray bullachchaw kaseppekka ootsiyaa woga.

¹¹ He Asay Aa be'eedda wode, aanana gam"anaadan hattamu wodalla naanaa dooreedda.

¹² Samssooni untuntta, «Ane hinttenttu erint-tonne itti k'an"ishiyaa taani hinttentta k'an"ishay; bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gal-lassaa gidduwaan ha k'an"ishiyaa birshshetsaa taw hinttenttu odiyaawaa gidoppe, taani hint-

tew hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwaa immana.

¹³ Shin hinttenttu taw birshshetsaa odanaw danddayana d'ayooppe, hinttenttu taw hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwaa immiita» yaageedda.

Hewaappe guyye untunttu, «Eeno, ne k'an"ishiyaa ane nuu oda» yaageeddino.

¹⁴ I untuntta,

«Miyaawaappe miyaabay beetteedda;

Minuwaa giddoppe mal"iyaabay keseedda» yaageedda.

Heezzantso gallassi gakkanaw untunttu k'an"ishiyaa birshshetsaa immanaw danddaybeykkino.

¹⁵ Oyddentso gallassi untunttu Samssoona machchatto, «Ane ne asinaa c'immaade k'an"ishiyaa birshshetsaa I nuw odanaadan ootsa. Hewe d'ayooppe, nuuni neenanne ne aawuwaa golliyyaa taman S'uuggana. Hinttenttu nuuna s'eeseeddawe nuuna man'k'etsanaassee?» yaageeddino.

¹⁶ Yaatina, Samssoona machchata yeekkaade aakko shiik'aade, «Neeni taana siik'akka! Neeni taana loytsa is's'aasa! Ayaw gooppe, neeni ta gadiyaa asaa k'an"ishiyaa k'an"ishaade, Aa birshshetsaa taw odabeykka» yaagaaddu.

Hewaappe guyye I zaariide, «Be'a, hawaa taani ta aawookka ta aattiwukka odabeykke. Yaatina, new ayaw odoo?» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyye bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallassaa ubbaan yeekkaade shemppuwaa diggina, laappuntsa

gallassi k'an"ishiyaa birshshetsaa iziww odeedda.
Akka baade bare gade asaw odaaddu.

18 Yaatina, laappuntsa gallassi away
wullanaappe kase katamaa asatuu bare
zaaruwaa akkiide yiide, Samssoona,
«Eessaappe aad'd'iide mal"iyaabay ayee?
gaammuwaappe aad'd'iide minniyaabay
ayee?» yaageeddino.

Hewaappe guyye Samssooni untuntta,
«Hinttenttu ta ussattin goshennabaa gidintto,
ta k'an"ishiyaa birshshetsaa erikkita shin»
yaageedda.

19 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa
Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'ina,
Ask'k'aloona katamaa wod'd'iide, hattamu
asatuwaa wod'eedda; untuntu mayuwaa
k'aari akkiide, k'an"ishiyaa biliide asatoo ahiide
immeedda. Haneeddaban ubbaan hank'k'uwaa
ees'etiidde, bare aawuwaa soo simmiide beedda.

20 Samssoona machchata Aa laggiyaw, Aa
waanna miiziyaw imettaaddu.

15

1 Guutsaa takkishin, zarggaa c'akkiyaa wode,
Samssooni bare machchatto be'anaw itti
ank'k'ara deeshshaa akkiide beedda; I aawuwaa,
«Taani ta machchata de'iyaa kifiliyaa gelanaw
koyaad» yaageedda.

Shin I gelennaadan, Izi aawuu diggeedda.

2 Izi aawuu Samssoona, «Nee ni izo ubbaa
is's'eeddawaa malatina, ne miiziyaw immaad.
Shin I teefa michchata iippekka aad'd'a lo"a; Izi
diraw izo akka» yaageedda.

³ Hewaappe guyye Samssooni untunttoo, «Ha"i simmi Piliss's'eema gadiyaa asaa bolla taani iitabaa ootsooppe, bayzzanchcha gidikke» yaageedda.

⁴ Biide, heezzu s'eetu worakanatuwaa oyk'k'iide laa"uwaa laa"uwaa dufiyaa ittippe gatsiide, dufetuwaappe gidduwaan yiic'etteedda s'omppiyaa wotsiide k'achcheedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'ashetteedda s'omppiyaan tamaa oytsiidde, biro c'akettibeenna Piliss's'eema asaa katsaa giddo worakanatuwaa yeddeedda; c'aketteedda katsaa, ek'uwaan de'iyaa katsaa, woyniyaa turatuwaanne wogaraa s'uuggeedda.

⁶ Piliss's'eematu, «Hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin asay, «Samssooni ootseedda; ayaw gooppe, Timina asaa gidiyaa Aa bolluu, Aa machchatto Aa miiziyaw immeedda dirassa» yaageedda. Piliss's'eematu biide, owunne I aawuwaa taman s'uuggeeddino.

⁷ Samssooni untunttoo, «Hinttenttu hewaa ootseedda diraw, haluwaa kesennaan aggikke» yaageedda.

⁸ Untuntta wolk'k'aama shochchaa shoc'iide, darotuwaa wod'eedda. Hewaappe guyyiyaan biide, Es'aama geetettiyaa koshiyan de'iyaa zaallaa gonggoluwaa gidдон gam"eedda.

Samssooni Piliss's'eematuwaa S'ooneedda

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eema Asay yiide, Yihudaan dunkkaaniide Leeha geetettiyaa kata-maa oleedda.

¹⁰ Yihudaa Asay untuntta, «Ayaw nuuna olanaw yeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Shin untuntu, «Nuuni Samssoona oykki k'achchanawunne I nu bolla ootseeddawaadan Aa bolla ootsanaw yeeddo» yaagiide zaareeddino.

¹¹ Yaatina, Yihudaappe heezzu sha"a asatuu Es'aama geetettiyaa sa'aan de'iyaa zaallaa gonggoluwaa biide Samssoona, «Nuuna mooddiyaawanttu Piliss's'eema asatuwaa gidiaawaa erikkiyye? Yaatina, nu bolla hawaa ayaa iitabaa ootsay?» yaageeddino.

Hewaappe guyye I zaariide, «Untuntu ta bolla ootseeddawaadan, taanikka untuntu bolla oot-saad» yaageedda.

¹² Untunttukka zaaretsiide, «Nuuni hawaa yeeddawe neena k'achchiide, Piliss's'eemato aatsiide immanaassa» yaageeddino.

Samssooni untunta, «Hinttentu hinttentu huup'iyaw taana wod'enaadan c'aak'k'ite» yaageedda.

¹³ Untuntu, «Eeno, nuuni neena k'achchiide, untunttoo aatsiide immanaappe attina, wod'okko» yaagiide aw zaareeddino. Hewaappe guyyiyaan, laa"u ooratsa wodoruwaan k'achchiide, zaallaa gonggoluwaappe kessiide afeedino.

¹⁴ Samssooni Leeha beedda wode, Piliss's'eema asatuu nashechchaan waasiide, aanana gake-tanaw yeeddino. Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'eedda; Aa kushiya k'achchi wotseedda wodoruwaa, shaluu tamaa be'iide duus's'iyaawaadan, duuseretsi yegeedda.

15 Yaatiide mata wode hayk'k'eedda itti hariyaa goggoc'c'uwaa demmi akkiide, an sha"a asaa wod'eedda.

16 Samssooni hawaadan yaageedda;

«Hariyaa goggoc'c'uwaan,
taani anhaa bollan anhaa dooraad.
Hariyaa goggoc'c'uwaan sha"a asaa wod'aad»
yaageedda.

17 Haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, bare oyk'k'eedda goggoc'c'uwaa kushiyaappe oliide he sa'aa Raamaati-Leeha* yaagiide suntseedda.

18 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni loytsi saamettiide, Med'inaa Godaw waassiidde, «Neeni hawaa mala wolk'k'aama s'oonuwaa taw ne k'oomaw immaadda. Yaatina, taani ha"i saamuwaan hayk'k'oo? K'ay ha k'as's'arettibeennawanttu kushiyan kunddoo?» yaagiide waasseedda.

19 Yaagina S'oossay Leehan de'iyaa gadiyaa p'alk'k'ina, aappe haatsay kesseedda. Samssooni he haatsaappe ushiidde aleeda diraw, aw shemppu simmeedda. Yaatina, he sa'aa Ayni-Hak'k'oore† yaagiide suntseedda. Hewe hachche gakkanaw Leehan de'ee.

20 Piliss's'eema Asay gadiyaa mooddeedda wode, Samssooni Israa'eelan laatamu laytsaw pirddiyaa daanna gideedda.

* **15:17 Raamaati-Leeha:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Goggoc'c'uwaa deriyaa» giyaawaa. † **15:19 Ayni-Hak'k'oore:** Ha suntsaa biletsay, «Waassiyaawaa pulttuwaa» giyaawaa.

16

Samssooni Gaazan Ootseeddabaa

¹ Itti gallassi Samssooni Gaaza geetettiyyaa Piliss's'eematuwaa katamaa beedda; yaan itti sharmus'a mishiratto be'iide, izina ak'anaw I golliyyaa geleedda.

² Gaaza kataman de'iyaa Asay Samssooni unt-tuntu katamaa yeeddawaa sisiide, katamaa yu-uyyi aad'd'iide, k'ammaa ubbaa katamaa peng-giyaa naagiidde ak'eeda; «Sa'ay wonttanaw naagiide, nuuni Aa wod'ana» yaagiide k'ammaa ubbaa c'o"u geeddino.

³ Shin Samssooni yaan giseeddawe bilahe gakkanaw s'alala. Bilahe denddiide, katamaa dirssaa penggiyaa oykkiide, sank'k'aa, gubaniyaa, mak'aaniyaanne gorddiyyaa shikaalatuwaa shoddeedda. He ubbaakka hashiyaan tookkiide, Kebroonappe sintsa baggana de'iyaa deriyaa huup'iyaa keseedda.

Samssoonanne Daliilo

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni Soreek'a giyaa zanggaaraan de'iyaa itti Daliilo giyaa mishi-ratto siik'eedda.

⁵ Yaatina, Piliss's'eematuwaa kaappatuu iikko yiide, «Neeni Aa c'immaade, he wolk'k'aa ubbaa ayaappe I demmeedenttonne k'ay nuuni Aa wooti s'ooniide k'achchanaw danddayintto oochcha. It-tuu ittuu nuuni new itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa immana» yaageeddino.

⁶ Daliila Samssoona, «Hawaa keeshshaa wolk'k'aa neeni hak'appe demmaadintto, hayyanaa taw odaarikii! Itti Asay neena

k'achchiide, wootiide ne wolk'k'aa daaburssanaw danddayii?» yaagaaddu.

⁷ Samssooni, «Taana laappun irs's'a dafotuwaan Asay k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide zaareedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eematuwaa kaappatuu Daliiliw laappun irs's'a dafotuwaa ahina Aa Samssoona k'achchaaddu.

⁹ Bare k'ol'on asaa k'osa wotsaade, «Samssoona, Piliss's'eematuu yikichcheeddino» gaade s'eesaaddu. Shin shaluu tamay oyk'k'ina duus'erettiyaawaadan, dafotuwaa duuseretsi yegeedda. Yaatina, I waan wolk'k'aamintto s'uurray erettibeenna.

¹⁰ Yaatina, Daliila Samssoona, «Hekko neeni taanan kaa'aasa; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto, hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu.

¹¹ I izo, «Asay go'ettibeenna ooratsa wodoruwaan taana k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.

¹² Daliila ooratsa wodoruwaa akkaade, Samssoona k'achchaaddu. K'aykka bare k'ol'on asaa k'osa wotsaade, «Samssoona, Piliss's'eematuu yikichcheeddino» yaagaaddu. Shin I wodoruwaa k'esiyaappe shaluwaadan duuseretsi yegeedda.

¹³ Yaatina, Daliila Samssoona, «Ha"i gakkanaw neeni taanan kaa'aadda; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu.

Hewaappe guyye I izo, «Ta huup'iyaa laappun datsa binnaanaa k'ac'inaanna gatsaade, harbban walakkaade, mukuukkaa s'ongga s'onggaade

daddooppe, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.

14 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni gem"ishishin, Daliila Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaananne k'ac'inaanna gatsa walakkaade daddaaddu. Hewaappe guyyiyaan, «Samssoonaa, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Hewaappe guyye I gem"ishuwaappe beegottiide, bare binnaanaa dadetteedda mayuwaappenne harbbaappe shod akkeedda.

15 Yaatina Aa, «Ne wozanay taananna de'ennaan, «Taani neena siik'ay» waataade gay? Taanan hawaana heezzu gede kaa'aadda. Neeni ha wolk'k'aa ayaappe demmaadintto, taw odabaakka» yaagaaddu.

16 Hachche hachche zaara zaara oochchaade waayissina, haniyaabaa d'ayeedda.

17 Yaatina, «Ta aati uluwaappe doommuna, taani S'oossaw dummateedda Naaziraawe asaa gideedda diraw, ta huup'iyaa binnaanay meedetti erenna. Ta binnaanay meedettooppe, ta wolk'k'ay taappe d'ayina, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide, bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa iziw odeedda.

18 Bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa I odeeddawaa Daliila be'eedda wode, «Bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa taw odeedda diraw, ane itti gede simmiide yiite» yaagaadde Piliss's'eematuwaa kaappatoo kiitaa yeddaaddu. Unttuntu biraa akkiide, iikko yeeddino.

19 Daliila Samssoona bare kiwuwaan gem"ishisaaddu; itti asaa s'eesina yiide, Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaa meedeedda;

Aa wolk'k'ay aappe d'ayeedda. Hewaappe guyyiyaan, Aa waayissiyaawaa doommaaddu;

²⁰ «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheed-dino!» yaagaaddu.

Gem"ishuwaappe beegottiide, kasewaadan du-usereetsaade baana yaagiide k'oppeedda; shin Med'inaa Goday aappe shaaketti kichcheeddawaa I eribeenna.

²¹ Piliss's'eematu Aa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa laa"u ayfetuwa wooc'i kessiide, Gaaza katamaa afeedino. Hewaappe kaala nahaasiyaa sanssalatan k'achcheeddinno; k'asho gollen de'iyaa wos'aan katsaa gaac'c'anaadan ootseeddino.

²² Unttuntu Aa huup'iyaa binnaanay meedeeddawaappe guyyiyaan, binnaanay simmiide doluwa doommeedda.

Samssoona Hayk'k'uwaa

²³ Piliss's'eematuwaa kaappatu, «Nu s'oossay nu morkkiyaa Samssoona nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa Daagoonaw wolk'k'aama yarshshuwaa yarshshanawunne nashettanaw ittippe shiik'eeddino.

²⁴ Asay ubbay Aa be'eedda wode, «Nu gadiyaa bayzzedda, nu asaappe daruwaa wod'eedda nu morkkiyaa nu s'oossay nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa galateeddino.

²⁵ Unttuntu loytsi nashetteedda diraw, «Kaa'iide nuuna nashshechchana mala, Samssoona s'eesite» yaageeddino. Hewaappe guyye Samssoona k'asho golliyaappe s'eesiide ahina,

I untuntuu sintsan kaa'eedda; kaa'eeddawaappe guyyiyaan, tuussatuwaappe gidduwaan esseeddino.

²⁶ Samssooni Aa kushiya oyk'k'iide kaaletsiyaa na'aa, «Taani untuntun zemppaade ek'k'ana mala, golliya tookkeedda tuussatuwaa taana boshissa» yaageedda.

²⁷ Golliya gidduwaan attuma asatuunne mac'c'a asatuu kumi utteeddino; k'ay hewan Piliss's'eematuwaa kaappatuu ubbatuukka de'iino. Samssooni kaa'ishin, golliya bollan dembbayiide kees's'eedda sa'aan uttiide, heezzu sha'a gidiya attuma asatuunne mac'c'a asatuu be'iino.

²⁸ He wode Samssooni Med'inaa Godaa woossiide, «Abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, hay taana hassayaarkkii! Abeet S'oossaw, Piliss's'eematu ta laa'u ayfetuwa kesseeddawa, haluwaa taani kessanaadan, hay taana itti gede mintsetsaarkkii!» yaageedda.

²⁹ Samssooni golliya tookkeedda giddo tuussatuwaa laa'uwaakka oyk'k'eedda. Ushechcha kushiyan ittuwaa, haddirssa kushiyan ittuwaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan,

³⁰ «Ane taani Piliss's'eematuwaanna ittippe hayk'k'ay!» yaagiide waasseedda. Barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan sugina, keetsay kaappatuu bollanne gidduwaan de'iyaa asaa ubbaa bolla kunddeedda. Samssooni hayk'k'iide wod'eedda asay, I pas'a de'iide wod'eedda asaappe dareedda.

³¹ Yaatina, Aa ishatsuunne Aa dabbotuu ubbay yiide, Aa anhaa afeedino; S'or'a katamaap-

penne Eshttaa'oola katamaappe gidduwaan, Aa aawuwaa Maanuhe duufuwaan moogeeddino. Samssooni Israa'eelan laatamu laytsaa daannatiide pirddeedda.

Amanuwaanne Amanuwaa Oosuwaa Wogaa Bayetsaa

17

(17:1–21:25)

Mika Eek'aa Misiletuwaa

¹ Efireema gezziyaan Miika giyaa itti bitanii de'ee.

² Itti gallassi Miiki bare aatto, «Neepe itti Asay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa wuu'eedda wode, neeni he wuu'eedda bitaniyaa shek'k'ishin taani sisaad. Be'a, he miishshay ta matan de'ee; taani akkaad» yaageedda.

Hewaappe guyye Aa daaya, «Ta na'aw, neena Med'inaa Goday anjjo» yaagaaddu.

³ Hewaappe guyye na'ay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa bare aattiw zaareedda; Aa daaya, «Shek'ay ta na'aa gakkennaadan, taani ha miishshaa ta Med'inaa Godaw dummayana. Yaatooppe biraa siilisiide, mitsaappe masettiide giigeedda eek'aa misiliyaa an sheeshshanaw go'ettana. Hewaa diraw, biraa taani new zaarana» yaagaaddu.

⁴ Na'ay bare aattiw shaluwaa zaarina, Aa daaya he s'agaraa biraappe laa"u s'eetuwaan akkaade, mitsaa massiide biran sheeshshi sheeshshiide eek'aa misiliyaa med'd'iyaa itti hiillanchchaw immaaddu; I ootseedda misilii Miika son de'eedda.

⁵ He Mikaw eek'aw goynniyaa keetsay de'ee. I eefuudiyaanne soo giddo eek'aa misiletuwaa gi-igissiide, he gollen bare naanatuwaappe ittuwaa k'eesaa ootsiide suntseedda.

⁶ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo oot-seedda.

⁷ He wode Yihudaa gadiyaan Beeteleeme kata-man itti wodallay de'ee; I Leewiyaa zare.

⁸ Ha bitanii barew de'iyaa sa'aa koyanaw Beeteleeme katamaappe denddiide beedda; Efireema gezziyaan de'iyaa Miika soo gakkeedda.

⁹ Miiki, «Hak'appe yaad?» yaageedda.

Hewaappe guyye bitanii, «Taani Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe yaad; taani Leewiyaa zare. Ha'i taw de'iyaa sa'aa koyaadde de'ay» yaagiide aw zaareedda.

¹⁰ Miki Aa, «Taananna de'a; taw aawuwaanne k'eese gida. Taani new laytsan laytsan tammu s'agaraa biraa, kumentsaa mayuwaanne miyaabaa immana» yaageedda.

¹¹ Leewiyaa wodallay Mikana ittippe de'anaw giigeedda; Mikaw yeledda na'aadan haneedda.

¹² Miki Aa bare k'eesaa ootsiide suntsina, Aa son de'eedda.

¹³ Miki, «Itti Leewii taw k'eese gideedda diraw, Med'inaa Goday taw ubbabaa loytsanawaa eray» yaageedda.

18

Mikanne Daana Zeretsaa

¹ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa. He wode gakkanaw Daana zaretoo Israa'eeliyaa zaratuwaa gidduwaan laatteedda gadii baawa. Hewaa diraw, untuntu barenttu de'iyaa gadiyaa koyiidde de'iino.

² Hewaa diraw, Daana zaratuu barenttu zaratuwaappe ichcheshu mino asatuwaa dooriide, gadiyaa wochchiidenne akeekiide simmanaadan, S'or"anne Eshttaa'oola geetettiyaa katamatuwaappe untunta kiitteeddino.

Untuntu Efireema gezziyaa gakkiiide, Mika son ak'eedino.

³ Untuntu Mika son de'eedda wode, Leewiyaa zare gideedda yalaga Aa haasayan ereeddino. Untuntu aakko shiik'iide, «Neena hawaa aheedawe oonee? Hawaa ayaw yaad? Hawaan ayaa ootsay?» yaagiide oochcheeddino.

⁴ I, «Miki taw hawaa hawaa ootseedda; I taw dirguwaa c'iggina, taani aw k'eese gidaade ootsay» yaagiide untunttoo zaareedda.

⁵ «Nuuni biyaa ogii nuw giigenan agganent-tonne hayyanaa ane nuw S'oossaa oochcharikki» yaageeddino.

⁶ Hewaappe guyye k'eesii untunttoo, «Saro gakkite; hinttenttu biyaa ogiyaan Med'inaa Goday hinttenanna gidanawaa» yaagiide zaareedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu asatuu yaappe denddiide, Laayisha geetettiyaa katamaa beeddino; yaan de'iyaa Asay Sidoona gadiyaa asaadan saruwaan de'iyawaa be'eeddino; asatuu oonanne sid'enna woppa asaa; untuntu ayayenne pac'c'ennan, ubbabay kumeedda asaa.

Onannanne gakettennaan Sidoona gadiyaa asaappe haakkiide, barekka dumma de'iino.

⁸ Ichcheshu asatuu S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaan de'iyaa barenttu ishatuwaakko simmeeddino; untunttu ishatuu, «Ayaa oduwaa akkiide yeedditee?» yaageeddino.

⁹ Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Biittay loytsi aradda gidiyaawaa nuuni be'eeddo. Hewaa diraw denddiide, Laayisha kataman de'iyaa asaa oleetto! Hawaan oosuwaa d'ayiide c'oo uttoppите; ellekka biide oyk'k'ite.

¹⁰ Hinttenttu yaa biide, oonanne sid'ennaan saro utteedda asaakko gakkanita. Asaw koshshiyaa ubbabay he gadiyaan de'ee. S'oossay he gadiyaa hinttenttoo immeedda» yaageeddino.

¹¹ Yaatina, Daana zaratuwaappe usuppun s'eetu asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaappe denddiide beeddino.

¹² Yihudaa gadiyaan de'iyaa K'iriyati-Yi'aariima geetettiyaa katamaappe away wulliyaa baggana utteeddino. Hewaa diraw, he sa'ay hachche gakkanaw Daana Mootsaa geetettiide suntsetteedda.

¹³ Hewaappe denddiide, Efireema gezziyaan de'iyaa Mika soo yeeddino.

¹⁴ Laayisha gadiyaa wochchanaw beedda ichcheshu asatuu barenttu ishatuwaa, «Ha sa'aan, ha keetsatuwaappe ittuwaan eefuudii, soo giddo eek'aa misiletuunne mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misilii de'iyawaa eriitee? Ane ay ootsanaw koshshintto k'oppite» yaageeddino.

15 Hewaappe guyye ogiyaappe simmiide, Leewiyaa zare gideedda yalaga k'eesii de'iyaa Mika soo biide, Aa saroteeddino.

16 He wode usuppun s'eetu Daana asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, geliyaa penggiyaan ek'k'eeddinno.

17 Unttuntu he k'eesiyaana yaan ek'k'ide'ishin, gadiyaa wochcheedda ichcheshu asatuu Mika soo geliide, mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misiliyaa, eefuudiyaanne soo giddo eek'aa misiletuwaa akkeeddino.

18 He wode k'eesii unttunta, «Waatiitee?» yaageedda.

19 Hewaappe guyye unttuntu Aa, «Hayzza! Itti k'aalanne k'aattoppa! Nuunana baade nuw aawuwaanne k'eese gida. Itti golliyaa asaw k'eese gidiyaawaappe Israa'eeliyaa gidiyaa itti zare asaw k'eese gidiyaawe new keekennee?» yaageeddino.

20 Hewaappe guyye k'eesii nashettiidde eefuudiyaa, soo giddo eek'aa misiletuwaanne mitsaappe masetteedda misiliyaa akkiide, asatuwaana ittippe beedda.

21 Hewaappe denddiide, barenttu naanaa, barenttu mehiyaanne barenttoo de'iyawaa sintsan wotsiide beeddino.

22 Unttuntu Mika golliyaappe haakkiide beeddawaappe guyyiyaan, Miki bare shooruwaan de'iyaa asatuwaa s'eesina, olaw keseeddino; Daana asatuwaa kaalliide gakkeeddino.

23 Waassina, Daana asatuu guyye simmiide

Mika, «Waanaaddii? Ha asaa ubbaa ayaw shi-ishshaaddii?» yaagiide oochcheeddino.

²⁴ Shin Miki zaariide, «Taani med'd'eedda ta s'oossatuwaanne taw ootsiyaa k'eesiyaa akkiide yikichcheeddita. Taw haray ayee atteedawe? Hinttenttu taana ayaw, «Waanaaddii?» giitee?» yaageedda.

²⁵ Daana asatuu, «Itti k'aalaa k'aattaade neena era! Ha yiluwaanna de'iyaa asaa neeni dentset-sooppe, untunttu ne bolla denddananne ne soo asaa ubbaa wurssana» yaageeddino.

²⁶ Daana asatuu barenttu ogiyaa beeddino. Mikikka untunttu bareppe loytsi wolk'k'aamiyaawaa be'iide, bare soo simmiide beedda.

²⁷ Daana asatuu Miki med'd'eedda s'oossatuwaanne Aa k'eesiyaa akkiide, Laayisha kataman oonanne sid'ennaan saro de'iyaa asatuwaakko beeddino; kataman de'iyaa ubbaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeeddino.

²⁸ Laayisha katamay Sidoona katamaappe haakkiide de'iyaa dirawunne Asay hara asaana gaketti erenna diraw, untuntta ashshanaw ooninne danddayibeenna. Laayisha katamay Beeti-Rahooba giyaa sa'aa matan de'iyaa wombbaa giddon de'ee.

Daana asatuu katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.

²⁹ Katamaa suntsaakka beni barenttu mayza aawuwaa, Yaak'ooba na'aa Daana suntsan laamiide, Daana yaagiide suntseeddino; shin koyro he katamay Laayisha geetettee.

³⁰ Daana asatuu barenttoo he masetteedda misiliyaa wotsiide, Muse na'aa Gershshoomappe yeletteedda Yoonataana barenttu k'eesatuwaa ootseeddino. Aa zaratuu Asay omoodettiide beedda wodii gakkanaw, yaan k'eesatuwaa gideeddino.

³¹ Hewaadan haniide, S'oossaa Dunkkaanii Seelon de'eedda laysatuwaan ubbaan Miki masisseedda misiletuu yaan gam"eeddino.

19

Itti Leewiyaanne I Akkeedda K'oomatto

¹ Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii bayinna wode, Efireema gezziyaan, haako sa'aan Leewiyaa zare gidiyaa itti bitanii de'ee. He bitanii Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe itti naatto k'oomatto aheedda.

² Shin aw amanettennaan is's'aade, Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan de'iyaa bare aawuwaa soy baaddu; yaan oyddu agenaa uttaaddu.

³ I goday iziw odi amantsanawunne, soy zaaranaw denddiide, bare k'oomaanne laa"u haretuwaa akkiide beedda; Aa mokka akkaade, bare aawuwaa soy gelissaaddu. Izi aawuu Aa be'eedda wode, nashettiide mokkeedda.

⁴ Naatti aawuu bitaniyaa yeddennaan diggina, yaan aananna miiddinne ushiidde heezzu gallasaa takkeedda.

⁵ Oyddentso gallassi wontta guuran denddiide, baanaw giigeeddino. Shin naatti aawuu bare naatti godaa, «Guutsa k'umaa maade, minneed-dawaappe guyyiyaan baasa» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye laa"u attuma asatuukka utti-ide, ittippe meeddinonne usheeddino. Hewaappe guyyiyaan naatti aawuu Aa, «Hayyanaa, hachche nashettaadde hawaan ak'a» yaageedda.

⁷ Leewiyaa zarii baanaw denddina, beennan ak'ana mala woosseedda; I akkiyaa k'oomatti aawuu Aa woossina, k'aykka yaan ak'eedda.

⁸ Ichcheshantso gallassi baanaw wontta guuran denddina, naatti aawuu, «Hayyanaa, minna takkaade, omarssi baasa» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu laa"attuukka k'umaa ittippe meeddino.

⁹ Bitanii bare akkiyaa k'oomattinnanne bare k'oomaanna baanaw kesina, naatti aawuu hawaadan yaageedda; «Be'ite, sa'ay k'ammi diggeedda! Nashettiidde hawaan ak'i aggite. Wontta guuraanna denddiide, hinttenttu soy biita» yaageedda.

¹⁰ Shin I he gallassi yaan ak'anaw koyyibeenna. Hewaa diraw, denddiide beedda; Yaabuusa geetettiyyaa Yerusaalame katamaa mata gakeedda; I akkiyaa k'oomattanne laa"u c'aaneedda haretuu aananna de'iino.

¹¹ Unttunttu Yaabuusa matina, sa'ay loytsi omarsseedda; yaatina, k'oomay bare godaa, «Biyaawaa aggiide ayaw ha Yaabusawaanatuwaa katamaan ak'okkoo?» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Aa goday aw zaariide, «Hawaa Israa'eeliyaa Asay bayinna allaga katamaa bookko. Gib'aa katamaa gakkanaw nuuni baana» yaageedda.

¹³ K'ay zaaretsiide bare k'oomaa, «Haaya, nuuni Gib'aa katamaan woy Raama katamaan ak'iyaa

sa'aa demmana» yaageedda.

¹⁴ Yaatiide barenttu ogiyaa oyk'k'iide beed-dino. Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa kata-maa matina, away untunttoo wulleedda.

¹⁵ Unttuntu Gib'aa katamaa geliide ak'anaw, yaa beeddino; katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteeddino; shin yaappe untuntta bare soy afiide ayissiyaa Asay beettibeenna.

¹⁶ Unttuntu hewan utti de'ishshin, gaden oot-siyaa saappe sa'ay omarssina, bare soy simmiyaa itti c'ima bitanii untunttu mataanna aad'd'eedda. Ha bitanii kase Efireema gezziyaappe yeedda asa; shin ha"i I de'iyaaawe Gib'aa giyaa katamaana; he gadiyaan Biiniyaama zariyaappe yeletteedda asatuu de'iino.

¹⁷ He c'ima bitanii katamaa Asay shiik'uwaa ut-tiyaa sa'aan utteedda bitaniyaa be'iide, «Hak'appe yaaddi? Hak'a bay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁸ Leewiyaa zarii zaariide, «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme katamaappe yeeddo. Ha"i Efireema gezziyaappe hefintsa baggan de'iyaa nu soy boytte; k'ay Med'inaa Godaa Gollekka boytte. Yaaneeddawanttu nuuna bare soy afiide ayissiyaa asaa demmibeykko.

¹⁹ Nu haretoo utulaynne dalay de'ee; taw, ta akkiyaa k'oomatiwunne ta k'oomaw gidiyaa ukitsaynne woyniyaa eessay de'ee; nuu koshshiyaawaa ubbaa oyk'k'eeddo» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye c'ima bitanii, «Saruu hint-tenttoo gido; hinttenttu koyiyaawaa ubbaa taani hinttenttoo immana; ayaa gidoppenne, ha kata-maa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan ak'anaw koshshenna» yaageedda.

21 Unttuntta bare soy afeedda; untunttu haretookka miyaabaa yeggeedda. Hewaappe guyyiyaan, imatsatuu barenttu gediyaameec'ettiide, kawuwaa meeddino.

22 Unttunttu nashettishshin, katamaappe shufuro asatuu yiide, golliyaa yuushshuwaan dooddiide, penggiyaa k'os'etsaa doommeeddino; untunttu he golliyaa godaa, he c'ima bitaniyaa, «He ne soy geleedda bitaniyaa haa kessa; nuuni aananna gisanaw koyyeetto!» yaageeddino.

23 Hewaappe guyye golliyaa goday kare kesiide untuntta, «Hay ta ishadoo, hewaa mala palabaa ootsoppite; ha bitanii ta imatsaa.

24 Be'ite, ta wodoro naattanne I akkiyaa k'oomatta hawaan de'iino. Taani untuntta hinttenttoo kare kessana; yaatooppe untuntta hinttenttu koyeeddawaa ootsite; shin ha bitaniyaa bolla hewaa mala iitabaa ootsoppite» yaageedda.

25 Shin asatuu I geeddawaa sisennan is'seeddino. Yaatina, bitanii bare akkiyaa k'oomatto kare kessiide, untunttoo immeedda; sa'ay wonttana gakkanaw, k'ammaa ubbaa kaallaan kaallaan izinna wolk'k'aan gisiide, izo pas'a kaa'iidde ak'eeddino; yaatiide sa'ay wonttana hanishshin, izo yeddeeddino.

26 Sa'ay wonttanaw holjjojji zo"iyaa wode he mishiratta yaade, izi goday ak'eedda c'ima bitaniyaa golliyaa penggiyaan kunddaaddu; s'alk'k'ii dolana gakkanaw hewan gisaaddu.

27 He gallassi guura I goday denddiide, bare ogiyaa baanaw golliyaa penggiyaa dooyyiide

kesseedda wode, I akkiyaa k'oomatta golliiyaa penggiyaan bare kushiyaan pengge goc'c'illaa bolla mic'c'aade, giseeddawunno be'eedda.

²⁸ Izo, «Ane dendda; boytte» yaageedda; shin iza aw aynne zaarabeykku. Hewaappe guyyiyaan, izi anhaa hariyaan c'aaniide, bare soy beedda.

²⁹ Soy gakkiiide, mashshaa akkiide, bare akkiyaa k'oomatti anhaa tammanne laa"uwaa kessiide k'ans's'ereetseedda. Itti itti gishuwaa itti zarew, ubbanna tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo yeddeedda.

³⁰ Hewaa be'eedda ubbay, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe keseeddasaappe hachche gakkanaw, hawaa malatiyaabay ubbakka hanibeenna; nuunikka be'ibeykko. Ane hawaa ittippe akeeki zorettoyte, ittibaa ootsoytte» yaageeddino.

20

Israa'eeliyaa Asay Olaw Giigussaa

¹ Pudehaa Daanappe dugehaa Berssaabea gakkanaasinne dolahaa Gala'aaden de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay itti asaadan Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ittippe shiik'eedda.

² He shiik'eedda S'oossaa asaanna Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa kaappatuukka de'iino. Unttuntu gidдон mashshaan olettanaw danddayiyaa oyddu s'eetu sha"a olanchchatuu de'iino.

³ He wode Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Biiniyaama asatuu siseeddino.

Israa'eeliyaa asay, «Ha iitabay ane waaniide ha-neededntto, nuu odite» yaageeddino.

⁴ Hewaappe guyye hayk'k'eedda k'oomatti goday, Leewiyaa zarii untunttoo hawaadan yaagiide zaareedda; «Taaninne ta k'oomatta k'ammaa ak'anaw Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa giyaa katamaa yeeddo.

⁵ Gib'aa katamaa asatuu taana wod'anaw yiide, k'amma golliiyaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddinno; shin guyyeppe ta k'oomatto akkiide, wolk'k'aan izinna untunttu gisishshin, iza hayk'k'aaddu.

⁶ Taani izi anhaa akkaade k'ans's'ereetseeddawaappe guyyiyaan, untunttu ha tunabaanne pokkobaa Israa'eeliyaan ootseedda diraw, Israa'eeliyaa Asay laattedda biittaa ubbaa itti itti k'ans's'uwaa yeddaaddi.

⁷ Be'ite, hinttenttu ubbay Israa'eeliyaa asaa; zorettiide hinttenttu pirddaa immite» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Asay ubbay ittippe denddi ek'k'iide, «Nu giddoppe ooninne bare dunkkaaniyaa woy bare golliiyaa guyye beenna.

⁹ Nuuni Gib'aa ootsanawe hawaa; saamaa yeggiide, Gib'aa katamaa asaa olanaw baana asatuwaa doorana.

¹⁰ Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe olaa olettanaw biyaa olanchchatuwaappe s'eetuwaappe tammattuu, sha"aappe s'eetatuu, tammu sha"aappe k'ay sha"atuu shink'k'aa asaw giigissino. Atteedda olanchchatuu Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaa biide, Gib'aa Asay Israa'eeliyaa bolla hawaa mala tunabaa ootseeddawaa haluwaa, Gib'aa kataman de'iyaa asatuwaa murana» yaageeddino.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay katamaa olanaw ittippe shiik'eeddino.

¹² Israa'eeliyaa zaratuu Biiniyaama zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagiide asaa kiitteeddino; «Hinttenttu gidдон haneedda ha iitabay ayee?

¹³ Nuuni untuntta wod'iide, Israa'eeliyaappe ha iitaa d'ayssana mala, Gib'aa katamaan de'iyaa he shufuro asatuwaa kessiide, nuu aatsiide im-mite» yaageeddino.

Shin Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa Asay odiyaawaa sisennaan is's'eeddino.

¹⁴ Unttuntu Israa'eeliyaa asaanna olettanaw barenttu katamatuwaappe kesiide, ittippe Gib'aa katamaa shiik'eeddino.

¹⁵ He gallassikka Biiniyaama katamatuwaappe yeedda mashshaan olettiyaa laatamaanne usuppun sha"a olanchchatuwaa shiishsheeddino. Hewaa paydu Gib'aa katamaan de'iyaa asaa giddoppe dumma dooretteedda asatuwaa gujjennaana. Gib'aappe dooretteeddawanttu laappun s'eeta.

¹⁶ He ubbatuwaa giddoppe laappun s'eetu asatuu haddirssa kushiyan oliyaawantta; ha ubbatuukka yambbarshshaan shuchchaa oliide, haray atto itti binnaan akka halikkino.

¹⁷ Biiniyaama Asay baynnaan, Israa'eeliyaa Asay mashshaan olettiyaa oyddu s'eetu sha"a olanchchatuwaa shiishsheedda; he ubbatuukka olaw giigeeddawantta.

Biiniyaama Zaretuwaa Bollan Denddeedda Olaa

¹⁸ Israa'eeliyaa Asay denddiide, Beetele beedda; «Biiniyaama asaa olanaw nuuppe

sintsatiide kewanaw koshshiyaawe oonee?» yaagiide S'oossaa oochcheedda.

Shin Med'inaa Goday, «Yihudaa zarii sintsatiide bo» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyye wonttetsa gallassi wontta guuran Israa'eeliyaa Asay denddiide, Gib'aa katamaa matan dunkkaaneedda.

²⁰ Hewaappe Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaana olettanaw beedda; Gib'aa katamaa mataan untuntunna olettanaw salppeedda.

²¹ Biiniyaama asatuu Gib'aa katamaappe kesiide, he gallassi Israa'eeliyaappe laatamanne laa"u sha"a olanchchatuwaa wod'eeddino.

²²⁻²³ Israa'eeliyaa Asay biide sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan yeekkiide, «Nu ishatuwaanna, Biiniyaama asatuwaanna olettanaw laa'entsuwaa pude baanee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Ee, untuntunna olettanaw pude biite» yaageedda. Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa mintsetsiide, koyro gallassi untunttu olaw salppeedda sa'aan laa'entsuwaa salppeeddino.

²⁴ Laa"entso gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaanna olettanaw shiik'k'eedda.

²⁵ Laa"entso gallassikka Biiniyaama Asay Gib'aa katamaappe kesiide, Israa'eeliyaa asaappe tammanne hosppun sha"a asatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiyaawantta.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu ubbay Beetele biide yeekkeeddino; yaan s'oomiidde sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan utteeddino; Med'inaa Godaa sintsan

s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa shiishsheeddino.

²⁷⁻²⁸ He wode S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay Beetele katamaan de'ee; he Taabootaa naagiyaawe Aaroone yeledda El"aazara na'aa Piinihaasa. Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa, «Biiniyaama asaa gidiyaa nu ishatuwaanna olettanaw k'aykka pude baaneeyye booppanee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Biide olettite! Taani untuntta wontti hinttenttu kushiyan aatsaade immana» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay amareedda olanchchatuwaa Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggiide naagana mala ootseedda.

³⁰ Heezantso gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu kasewaadankka Biiniyaama olanchchatuwaa olanaw biide, Gib'aa katamaappe sintsa bagganna salppeeddino.

³¹ Biiniyaama asatuu untunttunna olettanaw katamaappe kesiide, untuntta kaalliide, haakkiide beeddino. Kasewaadankka Beeteelenne Gib'aa afiyaa aako ogetuwaaninne dembbatuwaan Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa wod'eeddino.

³² Biiniyaama asatuu, «Nuuni kasewaadankka untuntta s'ooneeddo!» yaageeddino.

Shin Israa'eeliyaa asatuu kase, «Untunttu katamaappe haakkiide, ogetuwaakko kesana mala, ane nuuni bak'atoytte» yaagi wotseeddino.

³³ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu saappe denddiide, Ba'aali-Taamaara giyaa saan

salppiyaa wode, Israa'eelatuu barenttu muggi utteedda Gebaa'a Dembbaappe keseeddino;

³⁴ Israa'eeliyaa ubbaappe dooretteedda tammu sha"a asatuu Gib'aa bolla olaa dentseeddino; olay loytsi wolk'k'aameedda. He ubbay haniyaa wode, barenttoo bashshay matatteeddawaa Biiniyaama asatuu ayinne eribeeykkino.

³⁵ Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa bolla s'oonuwaa demmanaadan Med'inaa Goday ootseedda. He gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaappe laatamanne ichcheshu sha"anne itti s'eetu olanchchatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiyaawantta.

³⁶ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barentta s'ooneeddawaa Biiniyaama Asay ereedda.

Israa'eeliyaa Asay Gib'aa katamaa yu-ushshuwaan muggi utteedda olanchchatuwaan ammanetteedda diraw, Biiniyaama asaan s'oonetteeddawaa malatiide guyye shiik'eedda.

³⁷ Muggiide naagiyaa olanchchatuu Gib'aa katamaa ellekka wos's'i geliide, katamaa gidдон demmeedda ubbaa wod'eeddino.

³⁸ Muggiide naagiyaa Israa'eeliyaa olanchchatuu katamaa giddoppe daro c'uwaa shaariyaadan pude dentsana malanne hewe malaataa gidana mala, kase haasayi wotseeddino. Hewaa diraw, daro c'uwaa shaarii katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode,

³⁹ olaa dembbaan de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu bak'atiyaasaappe guyye simmiide, untuntta oleeddino.

Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa asaappe hat-tamu gidiyaa asatuwaa wod'iide, «Kasewaadan

ha"ikka nuuni untuntta s'ooneeddo» yaageed-dino.

⁴⁰ Shin malaataa c'uway katamaappe pude kessaa doommeedda; Biiniyaama asatuu barenttu guyye s'eello wode, katamay ubbaanna tamaan s'uugettina, tamaa c'uway pude kesiyaawaa be'eeddino.

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa bolla guyye simmeeddino; Biiniyaama asatuu dagammeeddino; ayaw gooppe, untuntu wurana haniyaawaa ereeddino.

⁴² Hewaa diraw, untuntu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe mela biittaa simmiide bak'attedino; shin olay untuntta kaalliide gakkeedda. Katamatuwaappe keseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu gidduwaan untuntta wod'i wursseeddino.

⁴³ Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa dooddiide, Gib'aa katamaappe away doliyaa bagganna de'iyaa sa'aa gakkanaw kaalliide yedersseeddino; c'oratuu ogiyaan de'ishshin wod'eeddino.

⁴⁴ Hewan Biiniyaama asaappe tammanne hospun sha"a mino olanchchatuu hayk'k'eeddino;

⁴⁵ Untuttuppe atteeddawanttu guyye simmiide, mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa giyaa zaallaakko bak'attedino; Israa'eelatuu untuttuppe ichcheshu sha"a asatuwaa ogiyaan wod'eeddino; untunttuppe atteeddawantta Giidi'ooma giyaa sa'aa gakkanaw yederssiide, laa"u sha"aa wod'eeddino.

⁴⁶ He gallassi Biiniyaama gadiyaappe mashshaan olettiiyaa laatamanne ichcheshu

sha"a asatuu hayk'k'eeddino; he ubbatuukka mino olanchchatuwaa.

⁴⁷ Shin usuppun s'eetu asatuu mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa Zaallaakko bak'atiide, yaan oyddu agenaa gam"eeddino.

⁴⁸ Israa'eeliyaa Asay atteedda Biiniyaama asaakko guyye zaariide, attuma asaanne mac'c'a asaa, naanaanne mehiyaa ubbaa wod'eeddino; demmeedda katamatuwaa ubbaa tamaan s'uuggeeddino.

21

Biiniyaama Zaretoo Machchiyaa Immanaw Koshsheedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'k'eedda wode, «Nu giddoppe ooninne Biiniyaama asaw bare naatto machato ootsiide immenna» yaagiide c'aak'k'i wotseedda.

² Israa'eelatuu Beetele katamaa biide, yaan sa'ay k'ammana gakkanaw S'oossaa sintsan uttiide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwwa yeekkeeddino.

³ Hewaappe «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ha yewuu ayaw Israa'eelan haneedee? Hachche Israa'eeliyaa asaa giddoppe itti zarii ayaw pac'c'ii?» yaageeddino.

⁴ Wonttetsa gallassi wontta guuraanna untuntu denddiide, yarshshiyaa sa'aa yaan giigisiide s'uuggiyaa yarshshotuwaanne ittippetetsaa yarshshotuwaa shiishsheeddino.

⁵ Yaatiide Israa'eelatuu, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe Med'inaa Godaa sintsan shiik'iyasaa

yibeenna zarii oonee?» yaagiide oochcheeddino. Unttuntu hewaa oochcheedda gaasotay, Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsan shiik'anaw yibeenna Asay ooninne, «I ubbaanna hayk'k'o» yaagiide kase c'aak'k'eedda dirassa.

⁶ Israa'eeliyaa asatuu barenttu ishatoo, Biiniyaama zaretoo k'arettiide, «Hachche Israa'eeliyaappe itti zarii bohetteedda.

⁷ Nuuni nu mac'c'a naanaa untunttoo immennaadan Med'inaa Godaan c'aak'k'eedda diraw, hayk'k'uwaappe atteeda Biiniyaama zaratuu mac'c'a asaa akkana mala, nuuni ay ootsanee?» yaageeddino.

⁸ K'aykka untunttu, «Israa'eeliyaa zaratuwaappe Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsa yibeennawe oonee?» yaagiide oochcheeddino. Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha giyaa katamaappe itti asaynne shiik'uwaa yibeennawaa ereeddino.

⁹ Unttuntu asaa paydeedda wode, Gala'aaden de'iyaa Yaabeeshappe itti asaynne beettibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, maabaray tammanne laa"u sha"a mino olanchchatuwaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa kiittiide, «Biite; Yaabeeshan de'iyaa wantta ubbaa mashshaan busakkite; mac'c'a asaakka guutsa naanaakka ashshoppite.

¹¹ Hawaadan ootsite; attuma asaa ubbaanne attuma asaana giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite» yaagiide azazeeddino.

¹² Yaabeesha kataman de'iyaa asaa giddooppe attuma asaana gisibeenna, oyddu s'eetu wodoro mac'c'a naanaa demmiide Kanaane gadiyaan, Seelon de'iyaa dunkkaaneedda sa'aa akkiide aheeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, kumentsaa maabaray Rimoonaa Zaallaa giyaa saan de'iyaa Biiniyaama asatuwaakko sigaa kiitteeddino.

¹⁴ Biiniyaama asatuu simmiide yeeddino. Israa'eeliyaa Asay Yaabeesha katamaappe wod'enaan aheedda wodoro naanaa untunttoo immeedda. Shin wodoro naanay attuma asaa ubbaa gakkibeykkino.

¹⁵ Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон de'iyaa ittippetetsay duus's'anaadan Med'inaa Goday ootseedda diraw, Asay Biiniyaama asaw loytsi k'aretteedda.

¹⁶ Maabaraa c'imatuu, «Biiniyaama zaratuwaappe mac'c'a naanay hayk'k'i wureedda diraw, hayk'k'uwaappe atteeda attuma asaw nuuni machchiyaa wooti immanee?

¹⁷ Israa'eeliyaa asaa giddoppe pitetti bayenna mala, Biiniyaama zaratuwaappe atteedawaant-too laattiyaa naanay de'anaw koshshee.

¹⁸ Gidooppenne, nuuni nu mac'c'a naanatuwaappe untunttoo Immanaw danddayokko; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay kase, «Bare naatto Biiniyaama zariyaw immiyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide c'aak'k'etsi wotseedda» yaageeddino.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu, «Be'ite, laytsan laytsan Seelon Med'inaa Godaa bonchchiyaa baalay mateedda» yaageeddino. Seelo Beeteleppе huup'issa baggana, La-boonappe gedissa baggana, Beeteleppе Sekeema afiyaa ogiyaappe away doliyaa baggana de'ee.

²⁰ He maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu Biiniyaama asatuwaa hawaadan yaagiide

azazeeddino; «Biite; woyniyaa turaa gidduwaan muggiide,

²¹ naagite. Seelo katamaa mac'c'a naanay baalaa gallassi kabaruwaa oyk'k'iide, yes's'iiddinne duriidde yiyaa wode, hinttenttu woyniyaa turaa giddoppe kesite. Ubbaykka Seelo mac'c'a naanatuwaappe hinttenttoo dafiide, Biiniyaama gadiyaa akkiide biite.

²² Unttuntu aawotuu woy unttuntu ishatuu nuukko magananaw yiyaa wode, nuuni unttunta, «Hay hayyanaa, unttunta nuw immi aggite; ayaw gooppe, nuuni unttunta huup'iyaa huup'iyaa gakkiiyaa mac'c'a asaa olaa saappe demmibeykko. Hinttenttu dosiide immibeenna diraw, bayzzanchcha gidikkita» yaagana» yaageeddino.

²³ Biiniyaama asatuukka Israa'eeliyaa c'imatuu geeddawaadan ootseeddino; ubbaykka Seelon duriyaa mac'c'a naanatuwaappe barenttu payduwaa keeshshatuwaa dafiide afeedino. Unttuntu barenttu laata gadiyaa simmiide, katomatuwaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.

²⁴ He wode Israa'eeliyaa Asay yaappe biyaa wode, ubbaykka bare zariyaakko zariyaakkonne bare soo asaakko asaakko beedda.

²⁵ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo ootsee.

Geeshsha Mas'aafaa
The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia,
Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025

e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c